

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Rugsėjis - September 17, 1965

Nr. 99

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TAIKA IR JĖGA

LIGUISTAS TAIKOS TROŠKIMAS TIK PRIARTINA KARĄ, TAČIAU TA SENA TIESA KIEKVIENĄ KARTĄ VIS UŽMIRSTAMA. — KONVENCIONALINIŲ GINKLŲ TRŪKUMAS GALI PRIVESTI PRIE ATOMINIŲ GINKLŲ PANAUDOJIMO. — VISIEMS BŪTŲ DAUG SAUGIAU, JEI SU TA GALIMYBE BŪTŲ SKAITOMASI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kolumnistas Joe Alsopas, grįžęs iš ilgesnių atostogų, stebisi kaip greitai užmiršamos senos pamokos. Vakarų vienybė baigianti suirti, senieji vadai išmirę, o jauni, užimti mažesnės reikšmės rūpesčiais, baigia užmiršti tuos pavojus, kurie privertė susijungti.

Pačioje Jungtinės Valstybės nei Kongreso nariai, nei šiaip piliečiai dar nėra visiškai pamiršę paskutiniųjų trisdešimt metų kartaus patyrimo, bet ir čia garbiau už kitus girdisi balsai, kurie klydo dėl visų įvykių nuo Kinijos iki Kubos, nuo antrojo fronto iki Berlyno krizės. Ir tie balsai randa žingeldžią auditoriją jaunesnės kartos amerikiečių tarpe. Atrodo, kad norima atsakyti nuo tradicinės JAV politikos. Kaip pavyzdį Alsopas mini prezidento Johnsono ir ambasadoriaus Jungtinėm Tautom Arthur Goldbergo nuolatinės kalbas apie derybas dėl Vietnamo, nors tokiame norui prieštarauja nelemtas patyrimas Korėjoje, kur JAV sumokėjo sunkiai apskaičiuojamą kainą už savo perdėtą norą skubėti prie konferencijos stalo.

Alsopas įspėja, kad nors senos pamokos greitai pamiršamos, Amerikos nacionalinė situacija nepasikeitė. Tarp Amerikos turto ir likusio pasaulio neturto esąs milžiniškas skirtumas. Ir istorija neduodanti nė vieno pavyzdžio kada palyginti privilegijuota tauta būtų ką laimėjusi iš politikos, remiamos silpnumu ir savęs apgaudinėjimu (based on feebleness and self-delusion).

Sunku nepritarti tokiam pažinimui. Šioje sąsąjauje pakalnėje JAV turi vesti jėgos politiką savo ir likusio pasaulio naudai. Šiandien turėtų būti visiems aišku, kad jei JAV iš pat pradžių aiškiai pasisakytų nesitrauksiančios iš pietryčių Azijos, šiandien neturėtume Vietnamo karo. Bet vietoje to buvo pasidabinę Laosu. Ar reikia dar geresnio komunistinio apetito pažadinimo? O po to visos kalbos apie atominių ginklų nenaudojimą!

Senato karinės paruošties komisijai (Preparedness Subcommittee) jau prieš kurį laiką konstatavo, kad JAV trūksta konvencionalinių ginklų bei jų dalių. Kolumnistas Holmes Alexander sakosi iš to komiteto narių patyręs štai ką: Padidėjus ginklų poreikima-

vimui Vietname, jų pritrūko kitur. Pav., JAV kariuomenė Europoje turi vartoti jau pasenusius helikopterus, trūksta ir kitų ginklų dalių. Dalių trūkumas yra gerokai jaučiamas Korėjoje ir pačiuose JAV esamuose daliniuose.

Jūs galite įsivaizduoti situaciją -- pareiškė kolumnistui vienas iš senatorių -- "jei patirsite, kad Vietname metamos bombos su užrašais 'To Tojo With Love'." (Tojo buvo karo meto Japonijos ministeris pirmininkas, atseit, tos bombos yra užsilikusios iš ano karo).

Ar tai reiškia, kad yra pavojus, jog JAV galėtų pralaimėti karinį susirėmimą? Nei Atsa-

kytį, kas galėtų įvykti, duoda atsargos gen. Tom Power, buvęs Strateginės Aviacijos viršininkas savo knygoje "Design for Survival". Jis neturi jokių abejonų, kad jei JAV kariuomenei pritrūktų konvencionalinių ginklų, prezidentas duotų įsakymą panaudoti atominį arsenalą. Savo knygos 232 psl. generolas rašo:

"Prie tokio sprendimo buvome priartėję per dvi krizes Korėjos kare. Aš žinau, kaip arti buvome prie atominių bombų panaudojimo, nes abiem atvejais strateginės aviacijos vienetai buvo įsakymą pasiruošti tokiai akcijai."

Ir tai visai suprantama ir labai logiška. Valstybė turi griebtis visų priemonių savo saugumui apsaugoti ir neskalčiuoti, kiek dėl to nuostolių turės priešas. Tebūna tai jo problema. Jau senovės romėnai žinojo, kad taiką galima išgelbėti tik jėga. 2,000 metų pasaulio istorija tai tik patvirtina. Ir nėra esminio skirtumo, ar kovojama ietimis ar ... atominėm bombom. Mirtis yra viena.

RIO DE JANEIRO LIETUVIAI

BURIASI Į BENDRUOMENĘ

Jau pusmetis laiko, kai Rio de Janeiro veiklesnieji lietuviai stengiasi suburti savo tautiečius į vieną šeimą. Šių pastangų pradžia yra š. m. balandžio 21 d. susirinkimas Dubauskų namuose, kai buvo nutarta patvirtinti sąlygas Lietuviško Centro, konkrečiai, namų nusipirkimo sąlygas. Iš penkių asmenų: E. Petraičio, K. Audėnio, A. Gaulios, K. Gaulios, Vyčio ir kitų sudaryta laikinė organizacinė komisija, kuri buvo įgaliojusi J. Satorijui rinkti aukas š. Amerikos lietuvių tarpe. Pastarasis, lankydamsi s i s JAV ir Kanadoje, surinko keletą šimtų dolerių, kurie buvo skirti tų namų įsigijimui. Buvo gauta rimtų pažadų iš ALto, Balfo, Lietuvių Fondo, Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Bendruomenių centrų, kad pastarieji parems šį pavėluotą Rio de Janeiro lietuvių sumanymą.

Po šatoriaus pranešimo ir išstudijavus visas vietas sąlygas, buvo prieita vieningos nuomonės, kad geriausiai tiktų nusipirkti žinomo Rio lietuvių spaustuvininko Vytauto Petronio namus, kuriuos pastarasis parduo-

da savo tautiečiams labai palankiomis sąlygomis.

Rugsėjo 7 d. įvykęs visuomenės susirinkimas išsyrinko naują valdybą iš E. Petraičio, K. Audėnio, K. Gaulios, A. Gaulios, p. Radevičiaus, S. Kumpio, Martinkaus K., kurią įgaliojo rūpintis, kad dar šiais metais Rio de Janeiro būtų įsteigta Lietuvių Centras, kuris suburtų visus lietuivius į vieną darbingą šeimą ir rūpintųsi Lietuvos išlaisvinimo reikalais. "Tai tikrai džiuginantis užsimojimas ir jo vaisiais galės naudotis ne tik tie, kurie namų pirkimu rūpinsis, bet ir jų vaikai", — pasakė Jonas Antanaitis iš S. Paulo Lietuvių S-gos atvykęs atstovas į šį Rio susirinkimą. Malonu, kad lietuviai susiranta ir jaučia savo tautinę misiją gyvendami užsienio.

* KARDINOLAS BERAN, Pragos arkivyskupas, italų spaudos atstovų konferencijoje pranešė, kad jis norėjęs atvykti į Romą 3 savaitėm, o komunistai pasiskelbė, kad jis užsienin išvykęs visam laikui be teisės sugrįžti į Čekoslovakiją.

Lapkričio 13 d. manifestacijos atsakomieji vadovai su garbės pirmininku prel. J. Balkūnu priekyje. Stovi iš kairės: Algirdas Budreckis, Antanas Sniečkus, Juozas Miklovas, Romas Kezys ir Antanas Mažeika.

JAUNIMO KONGRESAS

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso lėšų telkimu rūpinasi specialioji PLB Valdybos kviesta PLJK Finansų Komisija, kurią sudaro pirmininkas Pranas Razgaitis, (1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124), Valdas Adamkavičius, išdininkė Aurelija Bašaitienė (1139 Oxford, Cleveland Ohio 44111), Šarūnas Lazdinis, Milda Lenkauskienė, dr. Vladas Ramanauskas, Antanas Razgaitis, Julius Smetona, Juozas Stempuzis, Andrius Šembergas.

Lėšoms telkti dabar spausdinamas specialus Jaunimo Metų ženkliukas (stilizuota vytis pagal dail. Telesforo Vallaus iš Toronto paruoštą projektą ir techniška spausdinimui paruoštą dail. Algirdo Mullolio Clevelande). Ženkliukas bus lipinimui prie automobilio. Vėliau bus atspausdintas kaipo Kongreso suvenyras. Baigiamas redaguoti Jaunimo Metų kalendorius (red. Stasys Barzdukas), rūpinamasi įvairių suvenyrų pagaminimu ir t.t. Jie bus platinami per Jaunimo

Metus ir jų pajamos skiriamos Jaunimo Kongresui.

Jaunimo iš kitų kraštų į JAV atvežimui paremti bus ieškomi globėjai. Taip pat ieškoma lietuvių šeimų New Yorke, Cleve-lande, Detrote, Toronte, Chicagoje, Los Angeles ir kitur, kurios pas save apgyvendintų ir prižiūrėtų savaitel ar kelioms savaitėms iš kitų kraštų atvykusį jaunimą į Kongresą. Reikia šeimų, kurios tai gali padaryti prieš Kongresą arba po Kongreso.

1966 kovo 6 visuose kraštuose bus specialioji Kongreso vajeus diena, kuriai Finansų Komisija smarkiai ruošiasi.

Finansų Komisija aukoms ir pajamoms laikyti atidarė specialią sąskaitą Clevelande: Checking account Nr. 30335-0695 of Lithuanian Youth Congress Financial Committee, The Cleveland Trust Company, Nela Park Office, Noble Rd., Cleveland, Ohio, 44112

Kas nauja
Pasaulyje

* JAV VYRIAUSYBĖ siunčia savo prekybos delegaciją į šaltines Lenkijos ir Rumunijos valstybes. Delegacijos tikslas -- surasti rinką kasdieninio naudojimo prekėms ir pakelti tų prekių eksportą.

Septynių asmenų delegacija išskrenda į Europą ir išbus ten iki spalio 16 d. Delegacija, sudaryta iš pramonės atstovų, reprezentuoja metalurgijos, elektros gaminių, chemikalų, sintetinių siūlių, mašinoms įrankių ir žemės ūkio mašinertijos gamybos sritis.

* SEKĄ KREMLIAUS ĮVYKIUS žinovai daro išvadą, kad Pravdoje tilpę užsipaolimai ant Izvestijų už nevykusią literatūros darbų kritiką yra ženklas, kad laukiami pasikeitimai Kremliaus viršūnėse. Tų dviejų laikraščių nesutarimai savo laiku buvo signalu Malenkovo nuvertimui.

* DAVID DUBINSKY, siuvėjų unijos vadas, užsipaolė senatorių Fulbright už jo pastangas mažinti suvaržymus eksportui į komunistinius kraštus. "Kreditai, laisvas pasikeitimas prekėmis ir techninė pagalba niekad nepadėjo diktatoriams pasidaryti demokratais, taldais ir atsižvelgiančiais į eilinio žmogaus reikalavimus"... pasakė Dubinsky.

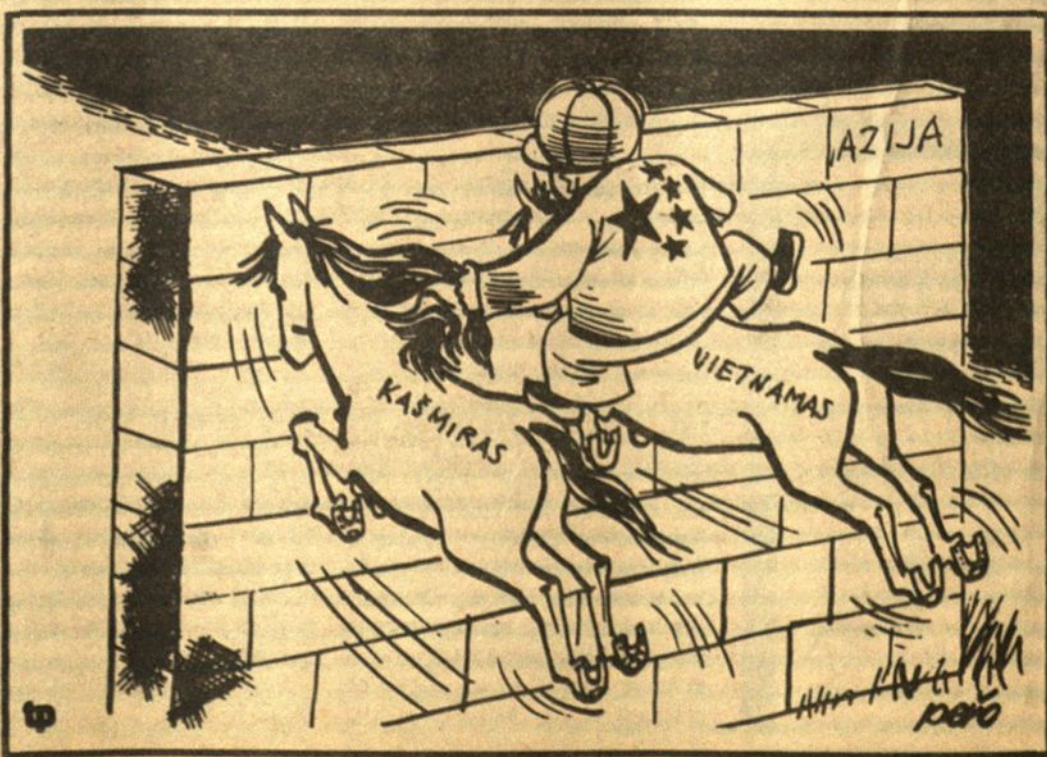
* LOUISIANOS VALSTIJOJE uragano padaryti nuostoliai jau siekia 1 bil. dolerių. Uragano metu žuvo 73 žmonės.

* NORVEGIJOJE ĮVYKĘ parlamento rinkimai išstūmė iš valdžios ilgai užsibuvusią socialistų vyriausybę. Rinkimus laimėjo 4 prieš socialistus pasiskelkusios partijos.

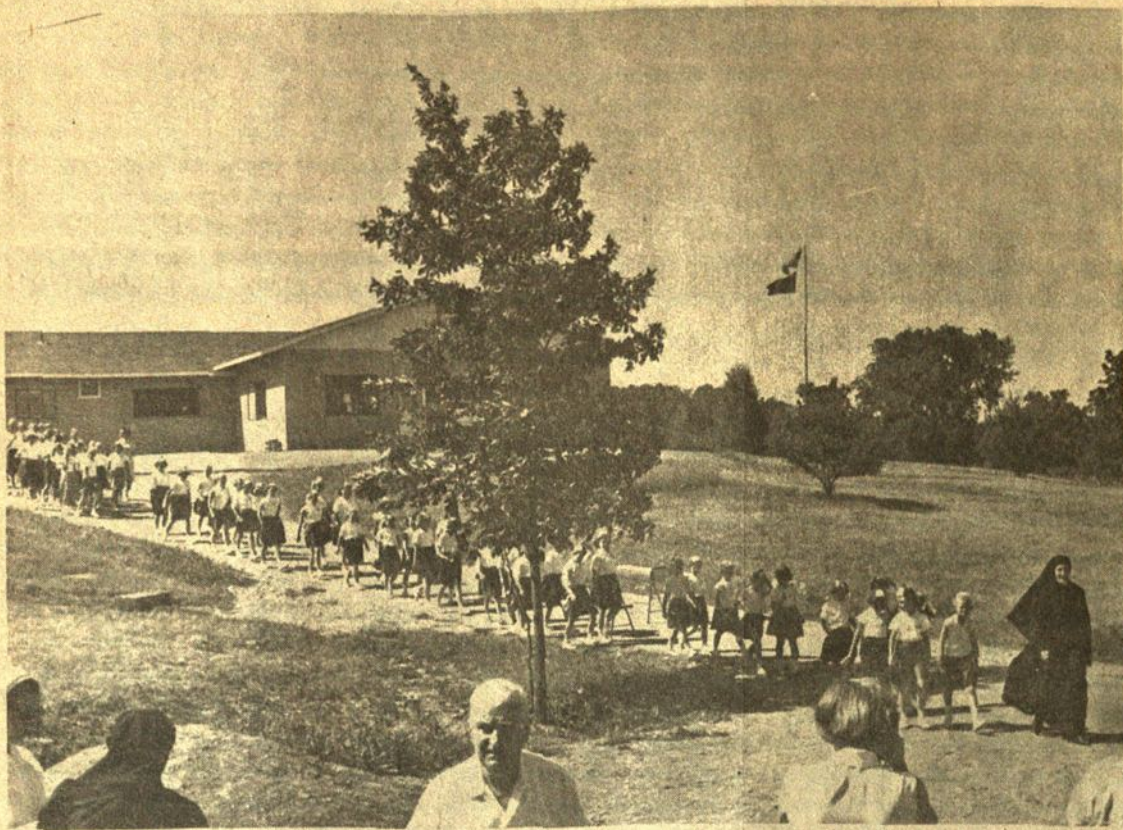
Kitų Skandinavijos kraštų spauda ta proga pasisakė, kad laikas apsispręsti balsuotojams ir Danijoje bei Švedijoje, kur socialistų vyriausybės savo valdymo metodais esą atsilikusios nuo šių laikų dvasios.

Vaclovas Kleiza, Centro valdyboje narys jaunimo reikalams, išskėlė skaudų reiškinį, kad studijuojančio lietuvių jaunimo skaičius mažėja, kai turėtų didėti. Vis daugiau lietuvių jaunimo, baigusį aukštesnias mokyklas, nesiekia aukštesnio mokslo. Šiuo reikalu pirmiausia turėtų susirū-

(Nukelta į 2 psl.)

Mao neapsisprendžia kuriuo arkliu lenktyniauti...

Dainavos stovyklų jaunimas po vėlavos pakėlimo žygiuoja į pamaldas.

J. Carlos nuotrauka

BŪKIT SVEIKI (4)

Dr. Steponas Biežis

KAIP ILGAI ĮMANOMA ŽMOGUI GYVENTI

Dažnai teisingai sakoma, kad gyvenimas yra neatlaidi kova už gyvybės išlaikymą. Augalai ir gyvuliai nuolat kovoja kad užtikrinti gyvybę, kartais net vieniems kitus naikinant. Stipresnieji ir mokesčiai prisitaikinti prie savo gyvenimo aplinkos išlieka gyvi, gi kiti krinta stipresnių aukomis, net išnykdamie iš istorijos veislėmis.

Žmogus panaudodamas protą ir išmintį yra daugiausia laimėjęs savo gyvybės išlaikymo sąskaiton. Jis išmoko nugalėti nesuskaitomą daugybę sunkumų ir

pavojų. Šiandien jis palyginamai gana stipriai apsidraudęs nuo daugelio jo aplinkos žiaurumų, kurie primityvioje senovėje jį naikindavo be mažiausio pasigailėjimo. Bet ir šiuo metu jo gyvybės ir sveikatos saugumas nėra užtikrintas. Kur žmogus kultūriniai aukščiausi pakilę ir ekonominiai stipriai išsikūrę, ten jis pajėgia sudaryti palankesnes sąlygas gyvybei apsaugoti ir tuo pačiu ilgiau bei sveikiau gyventi.

Mes galime pasidžiaugti civilizacijos laimėjimų vaisiais, teikiančiais patogų, palyginamai

sveiką ir ilgą gyvenimą. Tačiau yra daug kraštų, kur žmonės tokių sąlygų neturi, kur visokios grėsmės ir ligos tikri šeiminiškai ir kur patys gyvenimas nėra saugus nei ilgus. Tų kraštų žmonės mes tik galime atjausti ir jems padėti sukurti saugesnį ir laimingesnį gyvenimą. Taigi yra kraštų, kur žmogus savo dvidešimtojo amžiaus išradimų praturtinti yra paveręs milijonus žmonių, atėmęs jo žmogiškąsias teises ir net badu marina neva geresnės santvarkos įkūrimui. Šitokiai santvarka reiktų stipriau pasipriešinti ir ją visiškai sunaikinti, kad padėti nelaimingiesiems vėl padariai, sočiai ir saugiai gyventi. Bet tikrovė parodo daug nepateisinamų pasyvumo ir iš kairių net pritarimo tokiai žiauriai sistemai.

Taigi, besididžiūdami dvidešimtojo amžiaus laimėjimais žmogaus gerovei, matome milijonus žmonių dar visai primityviai gyvenančių ir taip pat milijonus žmonių tyčia planingai paverčiamus, visokeriopai išnaudojamus ir naikinamus, vietoje, kad gerinti jų gyvenimo sąlygas. Klausimas, kiek ilgai įmanoma žmogui gyventi, jau nuo seniai keliamas, nes visiems žmogui rūpimas, tačiau tikresnio atsakymo nerasta ir vargiai kada bus tiksliai išsiaiškinta. Žmogaus gyvenimo ilgis priklauso nuo daugybės faktorių, nuleimančių sveikatos išlaikymą, kas savo ruožtu išsprendžia ir tai, kaip ilgai žmogus gyvens. Kai kurie šiuo faktorių yra jau žinomi ir kontroliuojami, gi kiti, o jų daug dar neišsiaiškinta, ir dėl to visai neapvaldomi.

Šių dienų gyvenimo sąlygos gana komplikotos, o žmogaus organizmas tiek sudėtingas, kad daug paslapčių laukia išaiškinimų, kurie pateiktų reikiamos žviesos tolesniems sprendimams. Tačiau čia bus naudinga nors tik bendresniais bruožais pažvelgti į tai, kas jau žinoma, žmogaus apvaldoma ir jo valios galioje, ir tik iš to viso daryti nors apytikres išvadas. Mokslinės išvados daromos iš tyrimais pagrįstų davinų, o ne iš spekulacijų, vaizduojų ar pagėdavinimų.

Visai teisingai sakoma, kad be

priežasties nėra mirties. O dažniausia tos priežastys būna ligos, nutraukiančios gyvybės sūlą. Nuo ligų miršta kūdikiai, jaunuoliai, subrendę ir seniai. Taigi, ligų nugalėjimas arba jų tikslus apvaldymas yra stipriausias pagrindas gyvybės tęsimui. Daug ligų, praityje pareikalavusių nesuskaitomą daugybę aukų, jau visiškai nugalėta, ir nuo jų žmonija atpalaiduota visiems laikams. Bet dar esama labai rimtų ligų, kurios jaunos ir senas nuvaro į kapinyną, nes jas nugalėti dar neįmanoma.

Visiems gerai žinoma, kad daugelis sulaukia gilių senatvės, išgyveną po 80, 90 ir 100 metų, net iki 150 metų, nors tokių labai didelė retenybė. Žmogaus organizmas palankiose sąlygose gali išsilaikyti tiek daug metų. Tačiau tikrumoje tokių laimingųjų visai mažai, ir apie juos net mažai kalbama. Šia mintimi vadovaujantis, rodos, būtų prasminga tikėtis, kad dauguma galėtų ir privalėtų tiek ilgai gyventi.

Kai asmuo išgyvenęs didesnę skaičių kalendorinių metų, išsiskiria iš gyvųjų, įprasta sakyti, jog jis miręs senatve. Tokiu pasakymu norima įtaigoti, kad žmogus, išgyvenęs tam tikrą laikotarpį, jau pasiekė gyvenimo slenkstį, arba patekęs į kligatvį, negali toliau žengti nė žingsnio. Ar gi ištikrųjų žmogui yra skirtas toks tikslus akligatvis, kurio ribą pasiekęs įžengia į kapinyną?

Moksliniai tyrimai tokio žmogaus gyvenimui akligatvio visai neranda, ir remiantis aiškiais daviniais, į tai visai netiki. Mirusiųjų kūno skrodimai, kurie duoda neišpasakytai daug reikalingos ir naudingos informacijos medicinos mokslo pažangai, iki šiol nerodo įtikinančio pagrindo mirčiai dėl senatvės. Dabar medicinos mokslas visai netiki, kad bet koks žmogus mirytų dėl senatvės, neatsižvelgiant į mirusiojo amžių. Kiekvienam atveju vis randama aiški mirties priežastis, būtent, vienokia ar kitokia liga, kuri nutraukė gyvybės sūlą, kuris būtų galėjęs tęstis, jei ne toji liga. Remiantis šiais neabejotiniais daviniais, visai ne dera sakyti, jog ir seniausias žmogus miręs senatve, nes tokios mirties priežasties nerandama.

Tiesa, kad žmogus negyvena su saule, kuri, sakoma, irgi nėra amžina. Žmogus nuo pat užgimimo sensta su kiekvienais priėtiniais metais. Ir tas senėjimas pasireiškia savotiškai visiems žinomais ženklais, kurie vienus anksčiau paliečia, o kitus vėliau. Organizme pasireiškia tam tikri pakitimai, kurie savotiškai veikia žmogaus asmenybę, jo pojūčius, išraišką, elgseną ir t.t.

Dabar jau žinoma daugelis fiziologinių pakitimų žmogaus gyvenimo eigoje. Ir tokie pakitimai dažniausia išryškėja žmogui senstant, kas rodytų normalų senėjimo procesą. Tokie pakitimai buvo vadinami nusidėvėjimu, degeneracija. Taigi išeitų, jog laikas išdėvi kūną, nelyginant batą, kuris, išvaikščiotsu tam tikrą mylių skaičių, išsėdvi, suplyšta.

Be žmogus yra gyvas organizmas. Nors jis kaip tas batas, dėvisi, bet tas gyvas organizmas turi galimybę ir pajėgumą atstatyti nudėvėtą dalį ir vėl tapti sveiku. Tik dėl tokio atstatymo arba atsišviežinimo galimybių žmogus išsilaiko ilgai laiką. Pvz., kraujo raudonieji kūneliai kas minutę miršta ir kas minutę nauji gimsta. Jų vidutinis amžius šešios savaitės, per kurias visi kūneliai pasikeičia naujais.

Tačiau jei organizmo išsėdė-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

PLB KULTŪROS TARYBA prieš kiek laiko įsakniai pareiškė, kad privalom laikytis įjblonskinės rašybos. O jos gegužės 15 d. posėdžio protokole, anot Pasaulio Lietuvis, esą užrašyta, kad tas "reikalas jau baigia išsispresiti palankia prasme": gavus naujo Aidų redaktoriaus sutikimą laikytis įjblonskinės rašybos, jau tik Tėviškės Žiburiai ir Karys belikę dar neišsijungę į gretas pasižadėjusių nebeusidėti.

Galėtum pamanyti, kad tai palengvėjimo atodūsis, išvengus kokios grėsmingos krizės. Bet argi iš tiesų turėjom svarbią rašybos krizę?

Teisybė, prieš 15 metų pasirodė Vadovas ir atsirado vadinė rašybos sąvoka. Bet koks skirtumas? Aukštas, ar augštas? Spiauti, ar spjauti? Milijonas, ar millionas? Per geras, ar pergeras? Kai kas, ar kalbas? Tikrai nieko esmingesnio.

Kodėl keletas kty kalbininkų pasiūlė prieš dr. Skardžių dėl ty nuosekliai ir įtikinančiai paremtų rekomendacijų, iki šiai dienai tebėra neatsakytas klausimas. Skambiausias argumentas buvo greičiau biurokratinis ir gal dar sentimentinis, o ne filologinis: kaip galim, būdami svetur, drįsti keisti nepriklausomos Lietuvos švietimo ministerijos kadai patvirtintą rašybą, kai Lietuvoj net okupacijos sąlygose ji neliečiama!

Tas pats argumentas buvo primintas ir Kultūros Tarybos nutarimą skelbiant. Ne mokslinių įtikinimų, o balsų dauguma dr. Skardžiaus "pasikėsinimas" tapo sutramdytas. Tik ar čia neišėjo taip, kad pavarius iš kiemo nieko dėta kačiuką, tariama, esą atsiginta nuo plėšraus tigro? Iš kur tas baubas, kad dr. Skardžiaus siūlyti keli vartojamosios rašybos patikslinimai, būvę beveik jau sutarti dar Lietuvoj, dabar būtų lyg koks radikalus rašybos keitimas ar net žalojimas?

Antra vertus, rekomendacija lieka rekomendacija: prigys -- gerai, neprigys -- liks, kaip buvo. Bandytas rašybą patikslinti yra kultūrinės pažangos reiškinys. Kodėl Kultūros Taryba ryžosi tokį reiškinį pažaboti? Nejaugi, kaip sakosi, tik todėl, kad Lietuvoj tas reikalas užšaldytas? Ten santūrumas suprantamas. Lietuviai kalbininkai gal ten saugiau jaučiasi to reikalo nejudindami, nes pajudintų -- kas žino, kur didieji broliai iš Maskvos ar Leningrado nuvairuotų lietuvių rašybą... Bet laisvų kultūrininkų tarybai, regis, mažiau tinka pro petį dairytis, kas dedas svetimų diriguojamo tėvynėj ir tais pavyzdžiais sekti. O kas atsitiktų, jei tenai rašybą būtų radikaliai reformuojama, ar net graždanka įvesta? Negi čionykštė Kultūros Taryba irgi tartų, kad privalom sekti?

Tiesa, krizė tai yra, bet ne ta, kuri žitūrėta vadovinės ar įjblonskinės rašybos neva dilemoj. Krizė yra iš to, kad daugybė rašančiųjų, nors ir prisiekę ištikimybę įjblonskinei rašybai, praktikoje atgalia ranka tesilaiko ir tos rašybos, ir etimologijos, ir sintaksės (ypač linknių vartojimo) dėsnų. Nepaiso jų daug svarbesniais atvejais, negu Vadovo rekomendacijų paliejamais. Čia tai tigras. Ar neturėtų Kultūros Taryba prieš jį stoti, apsiginklavusi sustiprintu ir atitinkamai perorientuotu Gimtosios Kalbos žurnalu?

jimas ir atsisakymas jaunomis lastelėmis vykty pastoviai, žmogus nepakitėtų, nesikeistų laiko eigoje. Bet to nėra. Tikrumoje, kiek dabar išsiaiškinta, tokia pusiauvyra laiko bėgyje nukrypsta atsisakymo sąskaiton, o iš to kyla nusidėvėjimas, kūno degeneracija, pasireiškianti įvairiais senėjimo ženklais ir galų gale viso organizmo susmukimu, nutraukiančiu gyvybės buvimą.

Pavyzdžiui imkime arterijų sukalckėjimą, kuris labai dažnai pasireiškia senstančiuose žmonėse, bet anai pat ne pas visus. Jei tai tikrai būtų senatvės reiškinys, tai visų vyresnio amžiaus žmonių arterijos lygiai sukalckėtų. Skaitlingi skrodimai kaip tik tokio vienodumo neranda. Dažnai užtinkama labai gilių senatvės sulaukusių su visiškai sveikomis arterijomis, mirusių dėl kitokių priežasčių. Kaipgi tokius nukrypimus išaiškinti? Antras būdingas faktas, sukelias dar didesnių abejonių, yra tai, kad skaitlingi skrodimai Amerikos kareivių žuvusių Korėjos karo metu parodė daugelį atsitikimų su pažengusių arterijų sukalckėjimu. O tų kareivių amžiaus vidurkis neviršijo 22 metų.

Plačiai praveisti Afrikos ir Azijos gyventojų tyrimai iškėlė dar trečią vaizdingą faktą, būtent, kad tuose kraštuose širdies smūgiai gana retai atsitikimas, palyginus su šio krašto gyventojais. Ten žmonės kaip tai išvengia arterijų sukalckėjimo, be kurių širdies smūgis neįmanomas. Juk ir ten esama senų žmonių, o vienok jų arterijos išsilaiko gana sveikoje padėtyje, neatsižvelgiant į jų amžių.

Šie faktai verčia manyti, kad arterijų sklerozė-sukalckėjimas greičiausia bus atskira liga, nebūtinai surišta su žmogaus amžiumi. Pastaruoju metu vis daugiau ir daugiau mokslininkų tyrimų davinų šviesoje linksta manyti, kad arterijų sukalckėjimas yra ne senatvės ženklas, o atskira liga, tik dažniau pasitaikanti pasenesnio amžiaus žmones, kaip ir daug kitokių ligų. Tačiau reikla suprasti, kad šiuo metu dar neįmanoma pasakyti paskutinį žodį dėl stokos aiškų ir visiškai įtikinančių davinų. Dar reikės laukti ir daug intensyvaus darbo įdėti, kol galutiniai paaiškės arterijų sukalckėjimo tikrosios priežastys. Šia linkme labai daug tyrimų daroma pačių iškiliausių mokslininkų. Taigi vilties yra

daug, kad ateis laikas, ir reikla tikėtis netrukus, kada ši didžiulė medicinos problema bus išrišta, ir ją nugalėjus atsiras galimybė žmonėms daug ilgiau gyventi.

Iš LB Centro Valdybos veiklos

(Atkelta iš 1 psl.)

pinti tėvai, bet ir apylinkių valdybos neturėtų likti nuošaliai. Jos taip pat turėtų rasti būdų jaunimą paraginti siekti aukštesnio mokslo.

V. Kleiza, kad užmegzti tampa resnius ryšius su jaunimo organizacijomis, lankėsi studentų ateitininkų ir neolituanų stovyklose ir santaričių studijų savaitėje.

Kai atliktų užsietotų atlikti darbų skaičius didėja, Centro valdybos banko knygutėje skaitlinės mažėja. Ir šį kartą įžidininko Mečio Šimkaus pranešime skaičiai buvo mažesni, nei buvusiam posėdyje.

Centro valdyba labai taupiai operuodama turi nuolatinių išlaidų. O pajamos labai ribotos. Nuo turimų finansinių išteklių priklauso ir uždavinių įvykdymas bei ateities darbų planavimas.

Tikimasi, kad šį rugsėjo mėnesį vedamas lėšų teikimo vaju Lietuvos išlaikymo darbui remti stiprinis ir Centro valdybos finansines pozicijas. Nes didžiausias išlaidas visoms LB valdyboms ir institucijoms sudaro tiesioginių lietuvių išlaikymui uždavinių vykdymas.

JAV LB Centro valdyba apgalvestavo faktą, kad vienoje ar kitoje srityje išskylanys pasireiškimai, vykdomi visų lietuvių vardu, pradedami nepasitarus su centrinėmis institucijomis. Centrinės institucijos prisimenamos tik tada, kai reikalingi pinigai.

Centro valdyba pritarė Komitetui Lietuvai Laisvinti pastangoms surengti lapkričio mėn. 13 d. demonstracijas New Yorke. Taip pat Centro valdyba, atsiliepdama į Komiteto prašymą, suteikė 2000 dol. paskolą užsibrėžtam uždaviniui įvykdyti.

Jonas Paštukas trumpai nušvietė III-ajai dainų šventei pasirušimo darbų eigą.

Posėdis, kaip ir keturiolika prieš jį buvusių, praėjo darbingoje ir solidarioje nuotaikoje. K.J.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-6808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7360 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256

- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994

- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA 22, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. — GR 6-2781

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- 1. 3 Str. French Cognac 5th 4.59
- 2. Grain Alcohol 190 proof U.S.P. 5th 4.89
- 3. Armagnac Imp. French Brandy 5th 4.39
- 4. Riccadonna Vermouth 30 oz. Bott. 1.29

- 5. Zubrovka 100 proof 5th 4.75
- 6. Napoleon Imp. French Vermouth 5th 1.19
- 7. Bordeaux French Wine 5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KUR JAUNIMAS TURĖTŲ PASIREIKŠTI

Jaunimo Kongresas Toronte, Jaunimo Kongresas sekančiais metais Chicagoje, Jaunimo žygis į JTO, Jaunimo šiovykla tai čia, tai ten, ir taip vis linksniojame jaunimą...

Atrodo, kad viso pasaulio lietuvių jaunimas ruošiasi -- tik Kongresui. Be abejo, PLB valdybos iniciatyva suruošti plataus masto jaunimo suvažiavimą, tegul ir kongresu jį vadintume, sveikintina, lygiai kaip ne mažiau sveikintinos visos tų ruošų ir didelę talką lydinčios idėjos, būtent, kad jaunimas, suvažiavęs kongresan, ne tik šoktų ir dainuotų, bet kad pasirodytų pasiruošusiui priimti ir atsakingas pareigas mūsų visuomeninio darbo vadovybėje. Kitaip sakant jaunimui gresia pavojus užsidėti nelengvus mūsų visuomeninio darbo pavalkus, pavargusiems nuo seniau tą vežimą traukiantiems pavaduoti.

Nežinia kodėl vienas kitas iš vyresniųjų į tokį "pavalkais pasikeitimą" žitri skeptiškai, su nepasitikėjimu, kažkokias pavojus jausmais, lyg ko nors būtų nustoja. Atrodo, lyg žada atėti kaž koks nežinomas, kaž koks neprityręs ir žalias jaunuolis, galįs sugriauti tai, kas per ilgą laikotarpį buvo be didelių paktimų išlaikytą.

Kas gi, iš tikrųjų šiandien yra tas "žaliasis", "neprityręs" ir mūsų visuomeninėje veikloje "nežinomas" jaunuolis? Ar nebus tik jų tarpe ir tų, kurie jau yra pasižymėję inžinieriai savo įmonėse, iškilę administratoriai, studentijos mėgiami profesoriai universitetuose, visuomeninio mokslo ir praktikos pradų įsiskiepiję aukštųjų mokyklų studentų savivaldos absolventai, gerai susipažinę su gyvenamojo krašto politine, visuomenine, organizacine, administracine struktūra, veiklos metodais. Beabejo, kad bus tokių, kurie įgimtais gabumais ir lietuviškojo dvastojio auklėti šeimose ir savoje bendruomenėje puikiai mokės apjungti studijų ir darbo metu įgytą patirtį su lietuviško darbo reikalavimais.

Ne vienas iš mūsų dažnai klystame žvelgdami Amerikoje auklėtą jaunuolį vien iš blogosios pusės. Ne visi jie yra ir jaučiasi vien "good time" besinaudojančiais, jokios atsakomybės nejaunčiančiais palaids jaunimo mėsės nariais.

Amerikoje šiuo metu džiaugiamasi, kad jau 1,280,000 jaunuolių, dalis jų jaunesni nei 21 m., turi įsigiję įvairių bendrovių akcijų ir tuo būdu yra įsijungę į šiam kraštui būdingą ūkinio gyvenimo sistemą. Be abejo, daugeliui iš mūsų toks akcijų įsigijimas atrodo paprastu tam tikros

prekybos sandėriu. Amerikiečiai į tai žiūri kitaip, įsigiję akcijas jaunuoliai skatinami giliau susipažinti su bendrovių veikla, gamybos priemonėmis, administracija ir t.t. Jaunieji akcijų savininkai įgyja papildomą supratimą (būdami tiesiogiai užinteresuoti) apie laisvojo ūkio sistemą, kartu pasidarant tos sistemos šalininkais ir rėmėjais, tos sistemos, nuo kurios didele dalimi priklausė šios šalies laisvės ir nepriklausomybės principai. Tai viena iš daugelio auklėjamųjų priemonių, kurioje aktyviai reikiiasi virš milijonas jaunuolių.

Pritraukimas jaunimo į vieną ar kitą sritį, suteikimas jam pagrindo domėtis ir būti suinteresuotu tuo ar kitu visuomeninio ar ūkinio gyvenimo reikšnių viename pasaulyje yra praktikuojamas ir nieko naujo čia nebeišrūšime. Reikia tik sudaryti palankesnes sąlygas jaunimo susidomėjimui sukelti, jį tinkamai patraukti ir parodyti, kad jaunimo netaikome žindukais iki 50 metų amžiaus.

Galimybų jaunimui pritraukti yra daug. Nereikėjo nė traukti, o pats jaunimas įsitraukė į didįjį politinio žygio ruošimą. Nereikėjo traukti žurnalui Lituanus leisti, sudarant Lituanus Fundaciją. Sunkiai, bet buvo šiaip taip įtraukti ir jaunimo organizacijų atstovai į ALT. Jaunesnioji studentijos ir filisterių karta perėmė Korpi Neo-Lithuania vadovybę ir t.t.

Bet tai dar labai trumpas sąrašas visų galimybių. Dar viena jų galimybė, beveik visai neišnaudota ir tik beveik vieno Dr. Juozo Bartkaus pradėta, tai įtraukimas jaunesniųjų narių iš Vilties draugiją.

Draugijos tikslai -- laikraščio Dirvos leidimas ir išlaikymas, esamo turto ir vyresniųjų sukrauto kapitalo tinkamas panaudojimas teikia įdomių galimybių ir perspektyvų ateiti ne tik eiliniams nariams su savo didesniu ar mažesniu įnašu, bet tuo pačiu įsigyti balso ir svorio tos draugijos veikloje ir jos uždavinių vykdyme.

Pats jaunimas vargu ar ateis, jei nebus tinkamo paraginimo ar tinkamo patarimo iš vyresniųjų pusės. Daugeliui čia atsirastų įdomios ir paskatinančios medžiagos artimai sau veiklos sričiai. Visa tai jau buvo pabrėžta ir Vilties d-jos valdybos rašte, išsuntintame d-jos nariams. O nariai privalėtų į šią galimybę atkreipti kur kas didesnį dėmesį. Tai vienas iš tydarbių į pagėdavimų, kuriuos reikiama ir Jaunimo Kongreso rengėjai. Tai viena iš gyvenimšų galimybių tiems pagėdavimams įgyvendinti.

(J.Č.)

mų daugelis P. Amerikos lietuvių negali į tokius kongresus nuvykti. Buvo rašoma ir siūloma, kad Š. Amerikos lietuvių, kaip daugiau ekonominiai pasiturintieji, paremtų Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus ir kt. P. Amerikos lietuviškų kolonijų tautiečius apmokant jiems autobusų ir kitas kelionės išlaidas vykstant į kongresus ar suvažiavimus. Į kongresų ir suvažiavimų P. Amerikos lietuviams reikalinga ir naudinga?

Šiandien P. Amerikos lietuvių ekonominė padėtis nėra tokia skurdi kaip daugeliui atrodo ir nėra tokia, kokia buvo prieš pasku-

VERTINGA KNYGA APIE LIETUVOS PRAEITĮ

Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. B. Končius, published by the Franklin Press, Inc., Miami, Florida, 1964, 211 pages, illustrated, with colored map.

Dr. J.B. Končius atliko didelį ir labai reikalingą darbą, parašęs anglų kalba veikalą apie Vytautą, Didįjį Lietuvos Kunigaikštį. Autorius šiam veikalui panaudojo labai daug istorinių šaltinių, kurie įgalino Vytauto veiklą ir asmenį pilniau, teisingiau ir ryškiau atvaizduoti.

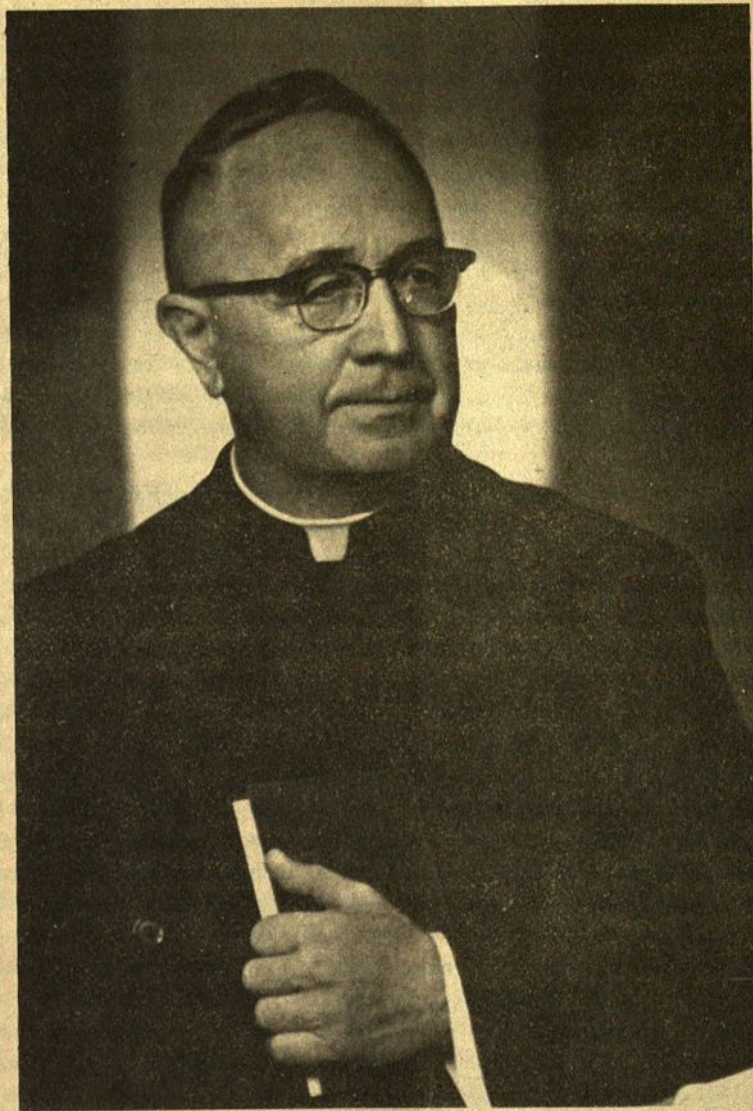
Beveik visas Vytauto gyvenimas buvo pilnas pavojų ir sunkių. Skaitant jo biografiją, šių laikų skaitytojai atrodo, lyg jis skaitytų nuotykių apysaką.

Apie Vytautą Didįjį svetimieji parašė daugiau knygų, kaip jo tė-

K. P. OBOLĖNAS

vynainiai lietuviai. Man teko skaityti rusų, lenkų ir savųjų autorių parašytas knygas apie Vytautą. Įspūdis, kiek atsimenu, nekokas, svetimieji ne pilnai vaizdavo Vytautą -- net šališkai, o

šia sutartimi pasižadėjo gražinti Lenkijai seniau lietuvių užimtas lenkų žemes, belaisvius ir duoti 200.000 austrų florinų kraičio lenkams, kurie jį turi atiduoti Lenkijos sostui (pėdinės Jadvygės sužadėtinui, Austrijos princui Vilui, kaip sužadėtinės perleid-

Dr. prel. J.B. Končius

savieji nepateikė išryškinto paveikslo, koks teikiamas dr. J.B. Končiaus veikalas. Šis veikalas, nuo mano skaitytų, skiriasi kondensuotumu ir šaltinių panaudojimo gausumu. Mokėdamas gerai lotynų, slavų ir vokiečių kalbas, autorius atitaiso svetimųjų padarytas klaidas, kilusias dėl dokumentų vertimo netikslumo, bei klaidingos, ar šališkos jų interpretacijos. Kaip kurioja, galima paminėti daugelį Vytauto krikštų. Beveik visi Lietuvos kaimynai didžiavosi (rusai, lenkai) būk Vytautas pas juos krikštijęsis. Tuo tarpu jis krikštijosi pas kryžiuočius, ir, kaip katalikui, pakako vieno krikšto. Vytauto, kaip valstybės vadovo, dalyvavimas įvairių religijų apeigose, aišku, nereikšė jo krikšto. Tikėjimo atžvilgiu, Vytautas buvo tolerantas. Jis laikė visus tikėjimus vertingais, nei vieno nei žemindamas, nei aukštindamas.

Kitą stambią klaidą autorius atitaiso, tai -- lenkų istorikų aiškinimą 1385 metais Krėvos sutarties, lenkų istorikų, pasigavę iš jos teksto lotynišką žodį "applicare", aiškino kaip unią, priešingai to žodžio prasmei. Ši klaida, ar blogos valios akibrokstas, klaidino ir piktino lietuvių, kaip jų prosenelių neapdairumas bei lenkų suktumas. Iš tikrųjų būta taip. Ruošdamasis užkuriom į Lenkijos karalių, Jogailą, kaip Didysis Lietuvos kunigaikštis,

mo mokestį. Apie unią sutartyje nebuvo nė žodžio. Artimesnių santykių tarp Lietuvos ir Lenkijos reikalu būta aštuonių konferencijų, bet dėl uni-jos sutarta tik 1469 metais, arba 139 metais praėjus po Vytauto mirties.

Dėmesio verti, nors trumpai paminėti kiti autorių padaryti klaidų atitaisymai: a) Vytauto pabėgimas iš Krėvos kalėjimo pas kryžiuočius, b) Vytauto ant-rasis grįžimas iš kryžiuočių, c) Vytauto diplomatija su Roma ir totoriais, d) Vytauto politika su čekais husitais ir Romos imperatorium Sigmundu.

Dėl Griunvaldo - Tannenbergo mūšio aiškinimo, nenorėčiau su autorium sutikti. Jis rašo: "mūšio pradžioje kryžiuočiai pirma puolė lietuvius, dėl to jie turėjo pasitraukti į tinkamesnes pozicijas, kad iš jų galėtų geriau puliti atsivejančius kryžiuočius". Ne taip būta. Tai būta nepasitraukimo, bet tik manevro. Pozicija, anų laikų samprata, buvo vieta, kurioje būdavo išrikiuota mūšio didžioji kariuomenės dalis. Suartėjusios priešų kariuomenės pradėdavo mūšį. Kaudavosi, daugiausia, rankiniais ginklais: kardais, ietimis, vėzdais iki apnaukintoji pusė, neatlaikiusi, pasitraukdavo ar pabėgdavo.

Kariuomenės manevravimas vakariečiuose netaikytas esminiu dalyku. Manevravimą išbulino totoriai, nes jų kariuomenė, susi-

dedant iš raitelių, buvo paslanki ir geriausia tiko apsupimo taktikai.

Labai panašu, kad tokia gudria taktika totoriai buvo įvilioję ir Vytauto kariuomenę prie Vorklos upės. Ten įgytoji pamoka padėjo Vytautui "susemti" į panašų "maišą" kryžiuočius. Juo labiau, kad tarp savo kariuomenės tame mūšy Vytautas turėjo 3,000 totorių karių ir chano Tochtamišo smūgų Saladiną. Visi, ar daugumas totorių buvo raiteliai. Negi Saladinas ten, kaip koks turistai, dalyvavo tik pavėpsoti, kaip mūšis eina. Būčiau linkęs manyti, kad Saladinas vadovavo totorių grupei.

Griunvaldo mūšy dalyvavę totoriai, aišku, kovėsi pagal savo sampratą. Raiti, kaip viesulas, jie pulė priešą, naikindami jį ir keldami jo eilėse sąmyšį ir bevilniškumą. Kryžiuočių komitro Ulrich fon Junglingen'o žuvinimas rodo, kad ir jis pateko į Vytauto parengtą jam "maišą".

Vėliau, pasigavę šią taktiką vakariečiai, patobulino ir plačiau naudojo. O kai atsirado tankiai, "maišams" daryti atsivėrė dar platesnės galimybės. Daugiau sia jų pridare vokiečiai antrojo pasaulinio karo metu. Ypač jo pradžioje, apsupinėjo ištisas rusų armijas, skaldė jas dalimis ir naikino.

Verta priminti, kad Vytauto laikais ne mažai totorių gyveno Lietuvoje. Jie buvo laisvi, gyveno bendruomenėmis, o šaukiami kariuomenėn,ėjo su savo arkliais ir ginklais. Nagrinėjant 1465 metais buvusios lietuvių kariuomenės mobilizacijos dokumentus, aiškėja buvus Lietuvoje keliolikos totorių vėliavų (dalinų) ir atskiro totorių karužo (grupės vado).

Griunvaldo mūšy buvo užmušta 20,000 kryžiuočių ir 3,000 paimta į nelaisvę. Iš mūšio pabėgę kryžiuočiai buvo persekdojami iki vyriausios jų būstinės -- Marienburgo pilies. Apsupus pilį, Vytautui paaiškėjo, kad nepasiseks ją tuojau paimti, o kita vertus, ne buvo jam tikslo imti, nes tai būtų reikę kryžiuočių sunaikinimą. O tai būtų jam sudarę daug problemų, kaip kryžiuočių palikimas silpnų, vos vegetuoti.

Vytautas iš to mūšio grįžo pirma su savo kariuomene (Lietuva), palikęs prie Marienburgo tik Jogailą su lenkais. Jie be Vytauto nežinojo ką daryti, dėl to netrukus ir jie grįžo.

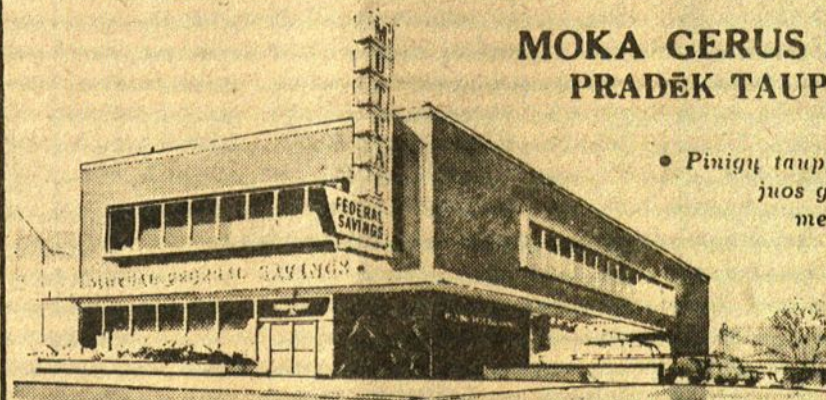
Derėtų paliesti ir Jogailą, kaip Vytauto brolėnį ir daugiausia problemų pateikusių giminių, nes jo asmuo, mano nuomone, nepakankamai dr. J.B. Končiaus išryškintas.

Užbaigai norėčiau pastebėti, kad Vytautas the Great Grand Duke of Lithuania yra įdomi ir patraukli knyga. Ji tinka pasiskaityti ne tik kaip nuotykių apysaką, bet gražu padovanoti bičiuliams bet kura proga. Kadangi ne visi mūsų šaliai laisvai valdo anglų kalbą, o be to, daug jų gyvena ne angliškai kalbančiuose kraštuose, todėl verta būtų pagalvoti apie šio veikalo išleidimą lietuvių kalba. Leidžiant jį saviesiems, galima būtų apsieiti ir be šaltinių rodiklių. Tuomet veikalas sutrupėtų, mažiau sia, trečdaliu, būtų plonesnis ir papigėtų jo išleidimas.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

APIE PARAMĄ PIETŲ
AMERIKOS LIETUVIAMS

Savo laikų Dirvoje buvo platokai rašyta apie Š. Amerikos lietuvių paramą Pietų Amerikos lietuviams. Apie tai buvo rašoma dar prieš paskutinįjį P. Amerikos Liet. Kongresą, įvykį Sao Paulo mieste. Buvo nusiskundžiama, kad dėl finansinių sunku-

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Paskutinis išniekinimas

"... dabar didžiausias mano prašymas (Tave ir (buvusius draugus. Tai prašymas dėl mano laidotuvių... Mirsiu, jei kas, esant be sąmonės, "galvos neapsuks", be kunigo... Ir greičiausiai gali atsitikti, kad klebonas (kapinės neleis palaidoti. Norėčiau, kad būtų pasirūpinta palaidoti artimiausioje laisvamųjų kapuose... (Iš "Lietuvos Žinių" redakcijos ar varpininkų) nesulaukę jokios pagalbos, namiškiečiai atsidurs labai keblioj padėtyje, nes ir kokiam patvoryje užkasti reikia turėti vidaus reik, ministerio leidimas. O taip nesinorėtų, kad su paniekinimu reiktų lavoną laidoti prie papirinių kapų savižudžiams skirtoje vietoje ir karstą didesniam paniekinimui, tempti per tvorą, nes pro vartus neleidžia. Nenoriu padaryti savo mamytėi tokio širdies skausmo ir nemalonumo..."

Iš laiško J. Kregždai 1935 m. pabaigoje

Kur ir kaip būti palaidotulaisvamųjų kapuose be kunigo ir Bažnyčios asistos - buvo pats didžiausias ir pagaliau vienintelis Skabeikos rūpestis per dar likusius šešius jo gyvenimo mėnesius. Ir turbūt jokie kito lietuviško laisvamanio priešmirtiniai išgyvenimai nebuvo taip ryškiai ir tragiškai uždokumentuoti, kaip poeto paliktuose laiškuose ir testamentu.

Tas motyvas nuolat kartojamas visoje eilėje priešmirtinių laišku. Jis smulkiau dėsto savo nusistatymą, vis klausia patarimų. Mamytė norėtų bažnytinį laidotuvių ir čia pat Viekšnių kapinėse, idant vėliau galėtų lankyti ir prižiūrėti sūnaus kapą. Ar patenkinti jos norą ir atlikti šias ceremonijas dėl formos - "ar ne padaryti paskutinę veidmainystę"? Bet jeigu jis to niekaip nenorėjęs, tai mamytė užtikrinusi, kad nesipriešysianti ir laisvamaniškom laidotuvių.

Jis formaliu laišku įgalioja "Žalgirio" korporaciją pasirūpinti jo būtinai laisvamaniškom laidotuvių ir raštą atiduoda iki mirties saugoti motinai. Bet jo nerimas vis auga. O jeigu nepriims nei (papirijos kapinės, nei bus galimybių palaidoti laisvamųjų kapinėse? "Tuomet, - rašo jis vėl savo mišiam Jukbui, - tekėtų palaidoti žibikų pušyne, kur laidojami kartais visokie žuikiai, savižudžiai ir šiaip negarbingai mirę žmonės. Ši pavasari ten laidojo vietos laisvamanį. Davatkos ir vėliai žino kas nakatimis iškasdavo lavoną ir išniekindavo... Po pusės metų gimė-

nės nebeiškentė, ėmė lauk ir išvežė, rodos, (Kruopių laisvamųjų kapus. Tad, sakau, bijau tokio likimo ne dėl savęs, bet dėl tėvelių, kuriems tokia panieka būtų per daug skaudi".

Jis girdėjęs, kad "klebonija ir davatkos jau kelia lermą dėl mano dušios. Net anoniminius laiškus mama pradėjo gauti su stebuklingais agnazišiais". Ir pridėdavo: "Girdėti, kunigai net pėsčiai pasiryžę eiti 10 kilometrų manęs lankyti, kad tik duotų kas pušę žodžio". O kitame laiške aliamuoja: "Mane lanko jau juodvarniai! Buvo net du"... O prieš paskutiniame laiške Kregždai (1935, XI, 18) papildomai pateikia naujų vaizdinių žinių: "Dėl mano dušios tai "serga" visos miestelio davatkos, tur būt. Jau broli klebonas buvo pasikvietęs (kleboniją mano reikalu. Nežinau, ką jie nutarė. Jei brolis nemeluoja, klebonas tik sakęs: "Kaip čia taip, kaip čia taip! Padarysim, kaip reik. Jei pats nepakvies, atvažiuosime mes patys".

Pagalau, rašo ilgą laišką su trim prierašais Dr. J. Šliupui, supažindindamas su savimi, savo ateistinė pasaulėžiūra, prašydamas žinių, ar negalėtų būti laisvamaniškai palaidotas šiauliuose ir "kaip pigiausiu būdu būtų galima lavoną nuvežti ligi šiaulių, ir kiek tas kainuotų?"...

Iš paskutinių trijų savičių gyvenimo nepasiliko dokumentų. Ligonis jau buvo per silpnas rašyti. Mirė 1936 m. sausio 22 d., kaip matyti, iš niekur ir jokios laisvamųjų pagalbos nesusi-

laukęs, su kunigo paskutiniu patepimu ateistui ir, kaip įprasta, buvo palaidotas Viekšnių kapinėse su bažnytinėmis giesmėmis ir apeigomis...

I laidotuves iš Kauno atvyko tik "Žalgirio" korporacijos atstovai. Jiems namiškiečiai atidavė mirusio poeto ranka rašytą ideologinį Testamentą. Bet kaip velionis buvo prašęs, jiems nebuvo leista jį viešai perskaityti kapinėse, nuleidžiant karstą (duobę. Laidojant su religinėmis ceremonijomis, tokio turinio manifesto skaitymas, aišku, būtų buvęs nesąmonė ir net šiurkštus įžulumas.

Bet, kaip savo apžvalgoje su pasitenkinimu primena sovietinis kritikas V. Kubilius, "1936 m. kovo 23 d. Kaune, literatūrinio vakaro metu, buvo iškilmingai perskaitytas L. Skabeikos "Testamentas". Šią vakarą miręs poetas teisėtai atsistojo (pažangiųjų lietuvių rašytojų gretas. Jo kūriniai čia skambėjo kartu su šiltais K. Korsako ir A. Venclovos žodžiais, skirtais poeto atminimui..."

Ak, ak, - kodėl tik dabar skambėjo šie "šilti žodžiai"? Kur buvo anksčiau tie pažangūs draugai, nustoję ligoniu rašyti, užmirę jį ir nė krisleliu nepasirūpinę jo paskutine kelione? Ir kodėl nuo dabar jis "teisėtai" atsistojo (pažangiųjų rašytojų gretas? Skabeika visada ir anksčiau buvo, kaip sakoma, pažangus, - bet gi jis neparasė ir nepalikto nė vieno bolševikinio eilėraščio, niekada nepaminėjo savo poezijoje, straipsniuose ir laiškuose Lenino ar Stalino, tik Testamentu vienu sakiniu užsiminė Marksą ir sušuko: "Tegyvuoja socialistinio pasaulio meilė ir tiesa!" Frazė patetiška, neaiški, "simbolistiška", jokių būdu ne sovietiška "pažangi"...

Mirusiojo paliekamoji valia, pati jo mirtis ir laidojimo būdas yra tokie svarbūs ir jautrūs aktai, kad šiandien nebent tik retas laukinis su jais nesiskaito. Tai yra paskutinė mūsų pagarba žmo-

Filisteriai ir svečiai neolituamų stovykloje. Iš kairės: P. Gaižutienė, inž. J. Jurkūnas, M. Naujokas, A. Stiklakis, V. Jurkūnienė, St. Santvaras, dr. O. Mironaitė, St. Virpša, B. Kasakaitienė, P. Vebra ir muz. J. Gaidelis.

gui, jo troškimams, ir jo apsisprendimams dėl savo tikėjimo ir sielos likimo. Jei kultūribolševikų užsimojimas "teisėtai" (rašyti Skabeiką (pažangiųjų t.y. bolševikų rašytojų gretas buvo tik juokinga parodija, tai nė kiek ne mažiau nedovanotinas netesėjimas čia buvo ir iš varpininkų bei laisvamanių organizacijų pusės. Nedovanotina varpininkams, kad nesurado būtų mirštančiam patenkinti jo paskutinį norą. Nedovanotina laisvamanių organo "Laisvosios Minties" redakcijai, kuri paskutinius metus jam siuntinėjo žurnalą, bet savo idėjų šalininkui nieku nepadėjo ir dar prieš pat mirtį griežtai pareikalavo - sumokėti prenumeratą...

Nedovanotinas ir "laisvamanių papos" Dr. J. Šliupo pasyvumas, nebent kiek sušvelninamas tuo, kad Šliupas buvo proziškas ir praktiškas žmogus, modernieji lietuvių poetai greičiausia jo nedominė, ir gal jis nebuvo nieko nei skaitęs, nei girdėjęs apie kažkokį Skabeiką. O jei ką atsistatytinai būtų skaitęs, tai dar blogiau: jaunojo poeto kūrybos įvaizdžiai taip vis lietė visokius demonus, velnius, šetonus, pikto angelus, pragarus, giltines, kryžius, golgotas, dušias, nuodėmes ir panašų daugumą tikybinių žodynų, kad senis daktaras beveik būtų galėjęs suabejoti tokio keisto "atejisto" rimtumu ir nuoširdumu...

O vis dėlto Skabeika buvo laisvamanis nuo pirmosios jaunystės ir neabejotinas ateistas per paskutinius savo gyvenimo 10 metų, kaip pats laiške Šliupui tvirtino. Kad tas jo ateizmas palaipsniui griežtėjo ir darėsi jam vis svarbesnis, rodo jo Testamentotekstas, kurio bent trys ketvirtadaliai paskirti išdėstyti savo priešreliginiams įsitikinimams, ir tik likutis kitai ideologijai bei naujai įsigytam socializmo tikėjimui. Tiesa, įsitikinimai išdėstyti nuobodžiai, negiliai, su pačiais populiariausiais argumentais, gana senoviškai, be originalumo ar kokių naujesnių, tik jam būdingų minčių, todėl nieko naujo neatkleidžia ir nėra labai įdomūs šių mano kronikų rėmuose.

Tačiau lygiai nedovanotina ir net nesupratama, kaip Skabeikos religinė dramom ir jo katalikiškom laidotuvių ligišio nesuatomėno "Žmogus be Dievo" autorius Dr. J. Girmius ir "Dievas sutemo" autorius kun. S. Yla. Jei pirmojo pražiūrėjimas, kaip viena generacija jaunesnio ir tos medžiagos anuomet tiesiogiai gal nepažinuso, būtų dar kiek pateisinamas, tai antrojo tyliėjimas beveik prilygsta nuodėmei.

Skabeikos poezija ir gyvenimas būtų labai kiekvienam filosofui, tyrinėjančiam "žmogaus be Dievo" sielą ir jo kančių rūstų likimą. Jo gi "Dievo sutemos", sakykim juodos bedieviškos naktys, mirties patalė norom nenorom pasibaigusios kunigo paskutiniu patepimu, pamaldom bažnyčioje ir religinėmis giesmėmis, yra tikros aukso kasyklos dar vienas mūsų inteligentijos "Psychological analysis" parašyti ir viską švariai sutvarkyti.

Anąkart, išsišnekėjęs apie S. Ylos vėliausią knygą, aš prabėgom prisiminiau, kad kai kurie mūsų sutemininkų atsivertimai ir

atvertimai man neatrodo visai švartūs, bent nepakankamai dokumentuoti. Ir kai kada sunku besakyti, iš ko siekiama daugiau pasityti: ar iš bejėgio, mirties valandą ir net po jos perdirbamo žmogaus, ar iš Dievo? Tai sakydamas, turėjau galvoje keletą vėlesnių tos rūšies atvejų, o iš praeties ypač Skabeiką, kurio tragedijos dvasinis finalas galėjo būti žinomas jau nuo 1936 metų iekvienam, kas tuo domėjosi. Leonas, nors atkakliausiai prieštaravęs, buvo "kaip reik" sutvarkytas ilgos ligos, neturto sąlygų, šeimyninių aplinkybių ir aktyvių apylinkės kunigų, kurie net prieš įsakmiausią velionio valią būtinai buvo užsispyrę sugrąžinti (tvartą paklydusią avelę. Ar iš to jie pelnė Dievui naujos garbės, kolkas sunku spręsti. Bet kad buvo pasityčiota iš laisvosios valios žmoguje ir kitaip galvojuojusio poeto, tatau beveik aišku ir dabar.

Skabeikos demoniškas, amžinas dvasinis nerimas, kančios, nelaimingumas, niūrumas, skausmingas blaškymasis, broliavimas su "juodais angelais" po vienu sparnu yra daugiau negu ryškus "žmogaus be Dievo"

tragizmas ir "beiliuzinio žmogaus" dvasinė kiauymė.

Ir labai patogus propagandai, arba "tiesos ieškojimui", kaip atskiras pavyzdys, nors vargu būdingas visiems ateistams ir gana svetimas kultūrinigaisi ir švelniausiai laisvamanybės formai - agnosticizmui. Agnostikų - galutinės tiesos dar nežinančių - dvasia yra berods lygiausia ir ramiausia. Ramesnė už griežtai tikinčiųjų ir griežtai netikinčiųjų, nes joje yra labiau išlygintos ir sutaurintos žvėriško fanatizmo aistros.

J. Girmiaus raštuose minimi Prancūzo Albert Camus ir jo herojų "beiliuziniai" kentėjimai ir dvasios badai yra tik beveik švelni idilija, palyginus su bedugniskai niūriu, tragišku, ir lūžtančiu Skabeikos demonišku. Todėl jis man anksčiau buvo ir paliko vis labai įdomus, kaip itin retas tokios savotiškos ir keistos dvasinės sąrangos lietuvis.

Sunku net patikėti, kaip tokių galėdavo gimti mūsų gintaro tėvynėje su jos ramiom lygumom, skambančiom niesteliu varpinėm prie bažnyčių, su upelinėkščių murmančiu čiurlenimu, su šilkasparniais debesėliais šventoje padangėje...

Klausk mus

kaip
padvigubinti
pinigus
saugiau
investavus

Jūs neturite imtis jokios rizikos. Jūsų pinigai auga greičiau nei galvojate, juos padėjus - saugiai - Cleveland Trust ir leidžiant jiems paties ugdyti jūsų pajamas. Trunka 17½ metų, kad padvigubintų \$1000 pagal dabartinio meto procentus.

Žinoma, yra investavimų, žadančių riebesnių ir greitesnių pelnų. Kad būti saugiu ir tikru pelnui, jūsų sutaupos reikalingos apsaugos, kuria

tik bankas kaip Cleveland Trust gali suteikti.

Sveika politika, finansinis saugumas ir inteligentiška vadovybė daugiau nei 722,000 taupytojų padarė The Cleveland Trust Company didžiausiu banku. Ir 77 patogiai išdėstyti skyriai, kad jums patarnauti.

Apsimoka saugiau taupyti Cleveland Trust Banke. Ir kai reikalingi pinigai, klauskite mūsų. Tai jūsų sąskaitos pinigai.

KAI REIKALINGI PINIGAI... KREIPKITES Į

Cleveland Trust

OHIO DIDŽIAUSIAS BANKAS

Federal Deposit Insurance Corporation narys.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasauli! - Mes aprępsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių - vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir palta, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4640 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

ATVAŽIAVĘ Į CHICAGĄ
aplankykite

"69" MENO GALERIJA

VIRŠ 200 LIET. DAIL.

PASKUT. DARBŲ

KAILIŲ PREKYBĄ

IVAIRŪS KAILIAI

"SPARTA" atstovybė

RADJO, RAŠOMOS IR

SKAIČIAVIMO MAŠINOS

MUZIKAUS NAMUS

PIANAI IR VARGONAI

Valandos: 12-8 v. v. Tel 778-0505

Sav. STASYŠ ORENTAS

2612 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60629

Danutė Penkauskaitė

JAUNA DAILININKĖ DANUTĖ PENKAUSKAITĖ

Vytautas Braziulis

Kadaise mūsų kaimo išminčiai sakydavo: Nesigailėsi anksti atsikėles, neverksi jaunas apsivedęs". Prie šių žodžių tikėtų dar toks "papildinys": būsi laimingas jaunystėje įspėjus savo gyvenimo paskirtį, arba tiksliai įspėjus savus gimtus gabumus, savo pašaukimą.

Šį kartą norime mūsų skaitytojus supažindinti su jauna dailininke, bręstančia dailės kūrybinio se baruose, jau ir gražių laimėjimų pasiekusia, betgi mums veik nežinoma. Tokia "nežinomoji" yra Danutė Penkauskaitė, gyvenanti Clevelando vakarų Pirmos mieste.

Danutė Penkauskaitė, kaip ir mūsų naujų ateivių dauguma, emigrantų kūdikis. Tėvai kilę iš Žagarės apylinkės, o tėvo tėvas kilęs iš Daujočių kaimo, prie miškingųjų Gruzdyžių. Danutės dėdė -- garbingos atminties prelatas Pranciškus Penkauskas, Kauno Kunigų Seminarijos profesorius ir rektorius prieš penkerius metus miręs Sightharting'e Austrijoje. Danutė, gimusi Vakary Vokietijoje, dviejų metų amžiaus, tėvų atvežta į Ameriką ir pastoviai įsikūrusi Clevelande.

Danutė pradėjo mokytis Šv. Jurgio parapijos mokykloje. Danutė buvo gabi mergaitė pasižymėjusi pirmąją mokinę ir už moksline pažangą, svarbiausia, už savo tėvų gimtosios kalbos puikų mokėjimą, apdovanota tautine juosta...

Tėvams išsikėlus į Parmą Danutė toliau mokėsi St. Leo's parapijos mokykloje. Ten ji įspėjo ir savo pašaukimo paslaptį -- dailės pomėgį; pradėjo piešti mokykloje, daugiausia namuose, savo gerosios mamytės patarimais ir padedama, šis pomėgis greit bu-

redakciniam sambūriui, buvo "Student Council", narė netgi "National Honor Society" prezidentė.

Danutė, savo išskirtinių gabumų dėka, laisvai nugalėjo visus privalomųjų mokslų klausimus, bet gi josios maloniausiomis ir domiausiomis valandomis buvo dailės studijos. Atkakliai gilindamasi į dailės meno paslaptis Danutės akademine pažangoje sparčiai brendo gimti gabumai. Greit Danutei buvo pavesta meniškai apipavidalinti visos mokyklos dienų pranešimų - apgarsinimų lentelės. Ir visame kame, kur tik buvo reikalinga dailininko patyrusi ranka ir teptukas, visais atvejais buvo kreipiamasi į Danutę: ji tvarkė mokyklos salės meninius apipavidalinimus, piešė mokyklos balių skelbimus bei atliko kitokius mokyklinius dailės darbus.

Prieš baigiant akademiją, Danutė dalyvavo savos mokyklos dailės parodoje, ten išstatydama net 30 įvairių dailės darbų. Paroda buvo labai sėkminga: Danutė pardavė žymią dalį savo darbų ir laimėjo ketvirtą pirmųjų, trejetą antrųjų ir penketą trečiųjų vietų. Studijiniais metais dalyvavo "East Ohio Gas Company" dailės darbų parodoje, kur taip pat pardavė keletą savo darbų. Praėjusiais metais Danutė su dviem dailės darbais dalyvavo "Cuyahoga County Fair" ir abu darbai buvo apdovanoti premijomis: "Šauksmas" -- pirmąją ir "Tiltas Prieblandoje" -- trečią premiją.

Nazareto Akademijos mokslus Danutė baigė "cum laude" pažymiu, su 96,5 vidurkiu, iš baigusiųjų 183 mergaičių, antrąją mokinę. Toksai mokslinis išsilavinimas Danutei sudarė visas galimybes pateikti į bet kurią aukštąją mokyklą arba universitetą. Danutė visą savo studijinę laiką pašventusi daugiausia dailės menui, pasirinko dailininkės kelią. Ji buvo kviečiama net į trejetą aukštųjų dailės mokyklų: "Columbus College of Art and Design", "Chicago Academy of Art" ir "Cleveland Institute of Art". Danutė pasirinko pastarąją institutą.

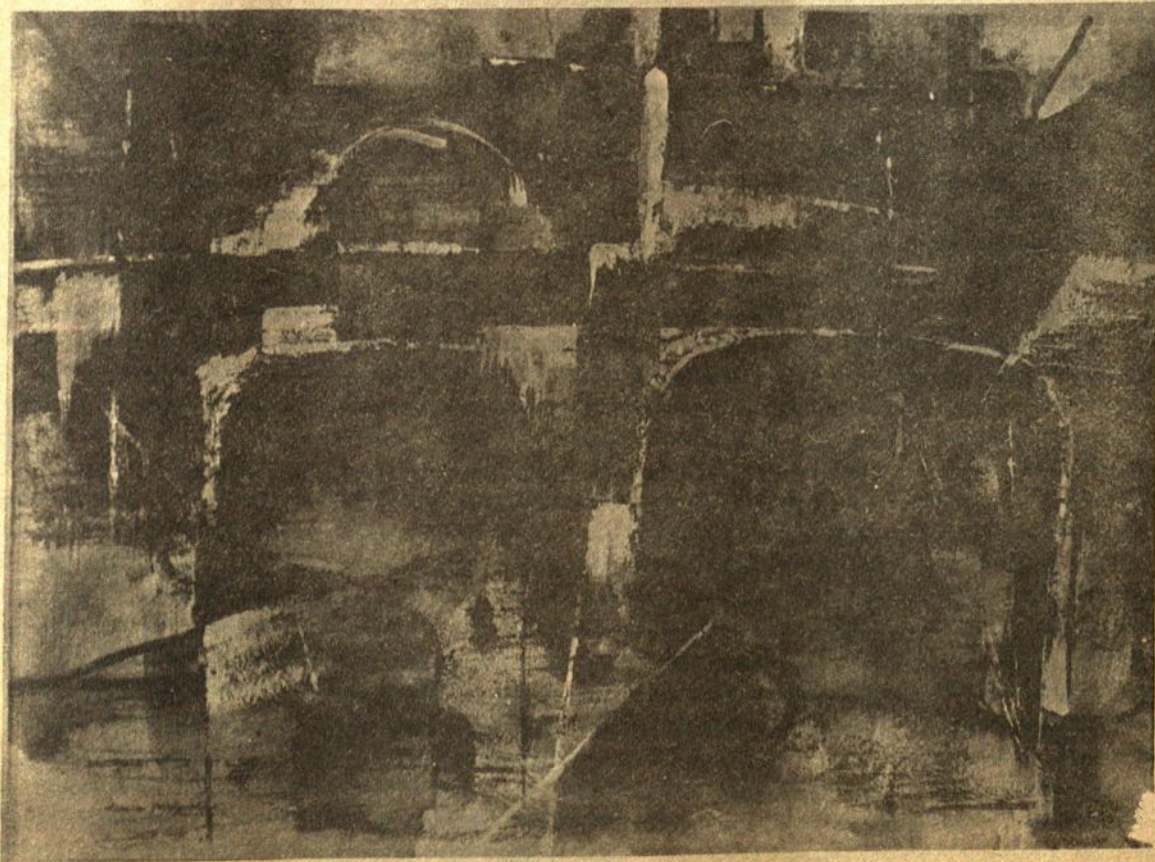

D. Penkauskaitė

Ilgesys (anglis)

se moksloose mokinė, Danutė buvo išrinkta dalyvauti kalbų konkurse Kent State Universitete. Tuo metu Danutė domėjosi ir žurnalistika ir poetika: josios trys eilėraščiai buvo išspausdinti "National Essay Association" ir "American Poetry Society" leidiniuose. Tuo pat metu Danutė priklaušė savos mokyklos laikraščio

Pirmieji studijų metai Clevelando Meno Institute Danutei buvo labai sėkmingi. Intensyviai studijuodama ir kurdama, pirmųjų mokslo metų baigmėje laimėjo "Honorary Scholarship" tolimesnėms studijoms. Šiais metais Danutės dailės darbai yra išstatyti Clevelando Meno Institute kaip pavyzdiniai jaunesniems

D. Penkauskaitė

Tiltas prieblandoje (aliejus)

Rochesterio lietuvių vaikai mokėsi praėjusiais metais lituanistinių dalykų parapijos mokykloje su mokytojais ir seselėmis. Šiais metais parapijos mokykla nebuvo atidaryta ir lituanistinė mokykla neveiks.

Uždaryta lietuviška mokykla

Sugrįžo seselės mokytojos į parapijas mokyti vaikus, tik negrįžta seselės pranciškiečių Rochesterio Lietuvių parapijon. Tylus vienuolyno pastatas, tyli stovi aukšta mokykla, lyg netikėdama kad tikrai ji jau uždaryta? Mokykla laukia, kaip ir kiek vienais metais sugrįžtančio lietuviškos parapijos jaunimo. Deja! Nekrykštaus jaunimas šiais metais mokyklos kieme, nesigirdės jų juoko. Mokykla uždaryta arba pati užsidarė, nes negauta mokytojų. O mokytojų negauta todėl, kad užsiregistravo mažiau kaip 70 mokinių.

Rochesterio lietuviams šis mokyklos uždarymas kainavo daug rūpesčio. Buvo daromi susirinkimai mokinių tėvų ir visos parapijos, vyko delegacija pas mokyklų superintendentą, rašė ir skambino į Pittsburgho ir Putnamo vienuolynus, bet visos pastangos nuėjo veltui. Mokykla nepajėgė atidaryti savo durų parapijos jaunimui. Tėvams dabar tenka vaikus leisti į viešas mokyklas, aplinkines svetimtaučių parapijas.

Kodėl taip įvyko Rochesterioje, yra dvi priežastys. Pirmą tegul būna žinoma tik vieniems Rochesterio lietuviams, antrąji, ir pati svarbiausioji, tebūna žinoma, ir tebūna pamoka visoms lietuvių parapijoms, kur yra parapijinės mokyklos. Būtent, didelė dalis Rochesterio lietuvių nusipirko namus toli nuo lietuviškos parapijos ir savo vaikų neleidė į Šv. Jurgio Liet. parapijos mokyklą. Net bendruomenės valdybos pareigūnai atsiėmė savo vaikus iš parapijos mokyklos ir net nematė reikalo leisti į lituanistinę šeštadieninę mokyklą. Kiti po negyneramumų tiesiog desperatiškai skubėjo parduoti namus ir iškė kuo toliau.

studentams. Šalia tiesioginių meno studijų, ji dirba vienoje spalvų filmų laboratorijoje, kur turi betarpe galimybę gerai pažinti techninę dailę -- spalvotą fotografiją.

Tai tokie jaunosios dailininkės Danutės Penkauskaitės, biografiniai bruožai. Apie josios dailę -- pašyby, grafiką, tapybą ir net skulptūrą, tuo tarpu nekalbama. Apie tai manau, greitai laiku prabilis mūsų meno žinovai, betarpiu susipažinę su Danutės įdomia, savaiminga ir spalviniai turtinga dailė. Būkime tikri, kad Danutė, kietai dirbdama, atsieks gražių meno laimėjimų, kurie darys garbę mums, lietuviams ir mūsų tėvynei Lietuvai!

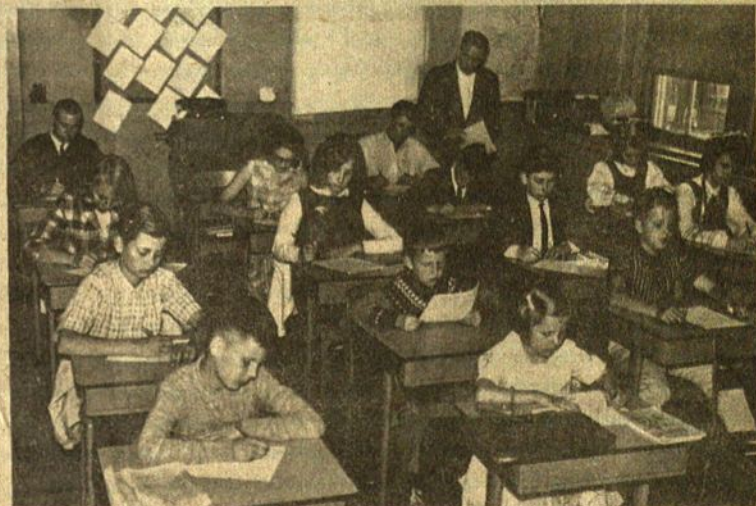
Danutė Penkauskaitė priklauso prie nedaugelio jaunųjų studentų, kurie kietu darbu ir susikaupimu gilinasi ne tik į pasirinkto meno paslaptis ir stengiasi apvaldyti visas technines priemones. Danutei nesvetimos ir kitokios kultūros apraiškos, kurioms skyrė nemažą dėmesio mokykliniais metais, nuo tų kitų apraiškų ji nėra nusigrėžusi ir dabar. Svetimos kalbos, žurnalistika, dėmesys grožinei literatūrai, netgi sėkmingas debiutinis žanras, gražiai papildė ir Danutės išskirtinus gabumus.

Seselių mokytojų pradėta ieškoti tik tada, kai iš mokyklos buvo paskelbta, kad mokykla jau uždaryta.

Dabar daugelis senų ir jaunų parapijiečių galvoja, kad mokyklos uždarymas yra pirmas ir didelis žingsnis į parapijos uždary-

mą. O prie to galima prileisti, nes su mokiniais nubyrėjo ir šeimų į kitas parapijas. Ir parapijos salės jau daug metų nedažytos darosi nepatrauklios ir jaunoji karta traukiasi iš jų ir iš parapijos.

Senieji lietuviai įstengė pastatyti bažnyčią, kleboniją, salę ir mokyklą, jaunieji lietuviai neįstengia atidarytos parapijos mokyklos išlaikyti. (sž)

Vienos pamokos metu praėjusiais metais Rochesterio lietuvių mokykloje.

Komp. D. Lapinsko debiutas Amerikoje

Štai iškilo naujas vardas muzikiniam pasauliui. Džiaugiamės ir sveikiname naują pajėgą ir didžiuojamės nauju Lietuvos reprezentantu.

Komp. D. Lapinskas pasaulį išvydo Jurbarko, Lietuvoje. Pirmąsias muzikos žinias įgijo jau tremtyje, Vokietijoje pas varg. J. Beinorį ir St. Gallevičių. Jau ankstyvojo jaunystėje bandė komponuoti. 1950 m. su tėvais ir seserim atvažiavo į JAV ir apsigyveno Norwood, Mass. 1952 m. visa šeima persikėlė į Bostoną, kur ėmė privačias muzikos teorijos, fortepijono ir dirigavimo pamokas pas komp. J. Kačinską. 1957 m. baigęs Bostono Konservatoriją D. Lapinskas išvažiavo Europon. Vienoje ir Stutgarte jis dar gilina savo muzikos žinias. Jo muzika moderni, forma laisva. Nuotaikos daugiausia dramatinės, bet netrūksta ir lyrinių elementų.

Pastaruosius bene 8 metus komp. D. Lapinskas praleido Vokietijoje, kur muzikinis gyvenimas daug gyvesnis, kur ruošiami muzikos festivaliai ir t.t. Stutgarto Operoj jis gerai įsitvirtino, kaip operos dirigento asistentas. Nenutraukė ryšių nei su Vokietijos lietuviams, pasirodymas didesniuose jų koncertuose.

Ilgą laiką atitrukęs nuo savųjų -- tėvų, šią vasarą nutaria juos aplankyti. Išsiligusi sesuo Audronė važiuoja brolio pasitikti net į Europą. Ir čia ji pasitinka mirtį... Jiems bevažiui Ispanijoj mašina, balse katastrofa... Audronė mirtinai sužeista, Darius sužeistas ligoninėje.

Kelionė į namus graudi, tragiška. Dar neatsigavęs, sugipsuota ranka, su žaizdom galvoje, važiuoja vienu vienas pas tėvus ir lydimas sesers... karsie. Tokia, matyt, Aukščiausiojo Valia, Darius Jai paklūsęs, nuleidęs

galvą, visgi bando eiti toliau, jam lemties skrtu muzikiniu keliu. Jo kūrinių pirmasis koncertas Amerikoje, dalyvaujant solistėms A. Stempužienei ir A. Kepalaitėi ir pačiam komp. D. Lapinskiui diriguojant simfoniniam orkestrui, įvyksta š.m. spalio 10 d. (sekmadienį) 4 val. p.p. Brooklyn College Auditorium, New Yorke.

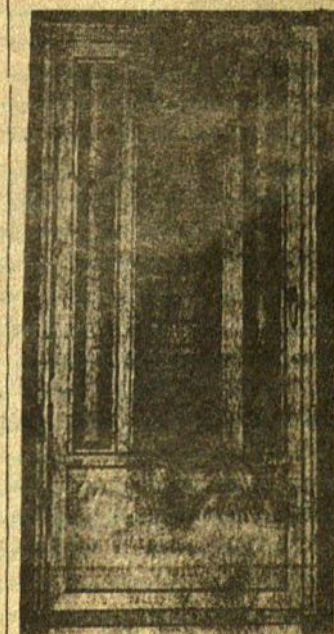
KOSTAS BUTKUS LO - KOST CO.

NAMŲ PAGERINIMO BENDROVĖ

3407 W. 71st Street

CHICAGO, ILL. 60629

Telefonai: PR 8-2781 rytais ir vakarais
LU 5-6291 bet kurio laiku.

DURYS

Kostas Butkus sukonstruotose ir užpatentuotose durys, langai, atogelai, vonioms durys, kraituvių sumoderinimas ir kiti modernūs namų pagerinimai. Geriausio metalo didžiausias pasirinkimas. Ruošdami ką nors pagerinti kreiklės į mus ir suteikime informaciją nemokamai, o jai suteipvite pinigų ir gamtės gerėnės medžiagas ir darba.

BENDRUOMENĖS MĖNUO DETROITE

Detroito Lietuvių Bendruomenės Valdyba aptaria ir atžymi rugsėjį, kaip Bendruomenės Mėnesį, sekančiais:

Rugsėjo 9 d. pas Dr. V. Majauską įvyko L.B. Valdybos bendras su spaudos atstovais pasikalbėjimas, kur pabrėžtas reikalingumas bendruomenės išsameninimo ir pasvarstyta galimi tam keliai.

L.B. pirm. Dr. K. Keblys kalbėjo rugsėjo 12 d. per Lietuvos Balso radiją ir rugsėjo 18 d. kalbės per Lietuvos Melodijų radiją.

L.B. vicepirm. Dr. V. Majauskas kalbės rugsėjo 26 d. per Lietuvos Balso radiją. Kalbės ir kiti valdybos nariai per tą pačią radiją stotį.

PLB vicepirm. St. Barzdukas skaitys paskaitą visuomenei rugsėjo 26 d. - sekmadienį, 1 val. po pietų Lietuvos namuose. Po to bus trumpa akademinė programa. Išėjimas nemokamas.

Pažymėtina, kad tuo laiku vyks L. Tautinės sąjungos globojama dail. Kasiulio meno paroda Lietuvos Namų kitoje salėje. Atidarymas bus vieną val. anksčiau.

Rugsėjis - Bendruomenės mėnuo bus atžymėtas siuntinėjimais laiškais su L.B. Chartos mintimis ir atitinkamu turiniu. Taip pat bus dalinami minėto turinio lapeliai prie visų trijų Lietuvos kūrinių.

DAINŲ ŠVENTĖ IR MŪSŲ KOLONIJA

Viena iš būdingesnių mūsų tautinio gyvybingumo demonstracijų yra Dainų šventė. Ji taip pat kartu yra ir mūsų išėjimo manifestacija. Taigi ateinančią vasarą liepos 3 d. Chicagoje turėsime jau trečiąją JAV ir Kanados Lietuvos Dainų šventę. Ji bus skirtinga nuo jau buvusių dviejų tuo, kad joje dalyvaus ir mokyklinio amžiaus jaunimo chorai su savo atskiru repertuaru. Dainų šventės repertuaro komisija ir Vykdomasis Komitetas padarė labai sveikintą sumanymą, kad Lietuvos dainos populiarinimą ir jos meilės paskatinimą pradėjo nuo mokyklinio amžiaus vaikų, kurie ir tegali duoti vilčių, jog panašios mūsų šventės greit dar neišnyks, kad su laiku mūsų jauniejai užims suaugusių eiles.

Suprantama, beveik visos Lietuvos kolonijos tai didelei šventei tuoj pat darys pasitarimus, planuos ir pagaliau įsijungs į darbą. Reikia nepamiršti, kad čia garsios kalbos ir šūkliai neparuoš dainininkų, o tik pasiryžęs chorvedys ir pasiaukojęs choristas tą viską atliks. Tik jie vieni žino ir supranta kas jų laukia, jei pasižada dalyvauti toje šventėje su visais. Lietuvoskoji visuomenė tokius žygius savoje kolonijoje turėtų remti ir su visu Lietuvosku nuoširdumu reaguoti į visus tuo reikalu atsišaukimus.

Detroito Lituanistinės šeštadieninės mokyklos choras jau yra užsiregistravęs ir bus paruoštas Dainų šventei, kad galėtų dalyvauti mokyklinio amžiaus jaunimo chore. Detroito Lit. m-las gali paruošti iki šimto jaunų dainininkų. Taip pat prie Detroito Lit. m-las choro galės prisijungti ir mokyklą jau baigę mokiniai, kuriems dar nėra suėję šešiolik metų. Mokyklą baigusius chorą veiks atskirai, jeigu susidarys pakankamas skaičius. Jau laikas registruotis tiems, kurie nori dalyvauti dainų šventėje. Visi prašomi registruotis pas mane

į kiekvieną šeštadienį mokyklos darbo metu arba telefonu CR 8-2436. Visiems tėvams žinotina, kad visi mokiniai, kurie lanko Detroito Lituanistinę mokyklą, visi be išimties bus paruošti Dainų šventei, taigi jiems ir registruotis nereikia.

Ar Detroito kolonija paruoš ir suaugusiųjų chorą priklausys nuo pačių choristų ir choro vadovo.

Šį sekmadienį, rugsėjo 19 d. po 10 val. 30 min. mišų mokykloje šaukiamas visų choristų susirinkimas, kuris matomai svarstys ir Dainų šventės reikalus. Viena tik mums žinoma, kad šv. Antano parapijos choras, vadovaujamas muz. Alberto Mateikos, buvo gerai paruoštas ir dalyvavo Pasaulinėje mugėj New Yorke. Taip pat choras jau metų eilę gražiai reikiąsi įvairiuose minėjimuose ir savo koncertuose. Reikia tikėtis, kad iniciatyva dalyvauti III-čioje Dainų šventėje išplauks iš pačių dainos mylėtojų, nes tokiame darbu bet koki pažadai iš šalies nedaug ką gali nulemti. Lengviau sia dirbti kai reikalą tvarko ir veda tie, kurie toje srityje nusimano ir patys dirba. Linkėtina choristams visus choro organizacinius ir pasirošimo Dainų šventei darbus pakelti ir atlikti patiemis. Gi Detroito visuomenė prašoma tą žygi mūsų jaunųjų ir suaugusiųjų dalyvavimą Dainų šventėje remti ir sveikinti su pagarba, nes jie atstovaus mūsų koloniją prieš visas JAV ir Kanados Lietuvos kolonijas.

St. Sližys

ELIZABETH

SKAUTAMS REMTI KOMITETAS gavo papildomų aukų \$100,00 iš Onos ir Petro Lanių ir \$10,00 iš Beno Lokio Atlanto Rajono Stovyklavietei pirkti. Iš viso Stovyklavietės Pirkimo K-tui pasiūsta aukų \$958,00.

DIRVOS PLATINIMO VAJŲ labai energingai ir sėkmingai veda skyrta narys Stasys Lukoševičius. Norintieji užsisakyti Dirvą prašome kreiptis telef. EL 4-1387. Tikime, kad neliks nei vieno skyrta nario ir prijaučiančio, kurie neskaitytų ar neparemtų savo laikraščio.

ALT S-GOS 15-TAS SKYRIUS, remdamas Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti rengianą lapkričio 13 d. manifestaciją New Yorke, iš skyrta kasoje esamo a.a. dr. Marijono Slaboko fondo paskyrė 25 dol. ir pagal aukų lapą iš narių ir prijaučiančių surinko 135 dol. būtent: K. Valužis 20 dol., P. Lany, A. Žindžius, V.S. Abraičiai, K. Ožalas, Pr. Damijonaitis, P. Lukoševičius, Pr. Šlepetis, G. Bitėnienė, V. Misiūnas po 10 dol., Džada, Miežaitis, St. Lukoševičius, D. Švenčionas ir J. Veblaitis po 5 dol. Viso surinkta - suaukota 160 dolerių. Aukos renkamos toliau. Kviečiame ir kitus prisidėti savo aukomis. KLNA atstovams atvykus į Elizabethą buvo įteikta 150 dol. Vėliau gautos aukos, artimiausiu laiku bus išsiųstos komitetui.

SKYRIAUS V-BA, rugsėjo 28 d. vakare, Lietuvos Laisvės salėje, surengė informacinį susirinkimą, į kurį atsilankė virš 50 asmenų. Pranešimą padarė buvo pakviesta p. Rukienė, kuri labai įdomiai ir vaizdžiai atpasakojo savo pačios pergyventą tremimą, gyvenimą Sibire ir padė-

tį bei nuotakas šiandieninėje okupuotoje Lietuvoje. Pranešimas skaitomas pilnai pavykęs. Susirinkusiųjų buvo pademonstruota laisvųjų lietuvių laikysena ir nusistatymas prieš pavergėjus ir destruktyvias sovietų vykdomas teroras ir propagandinis melas.

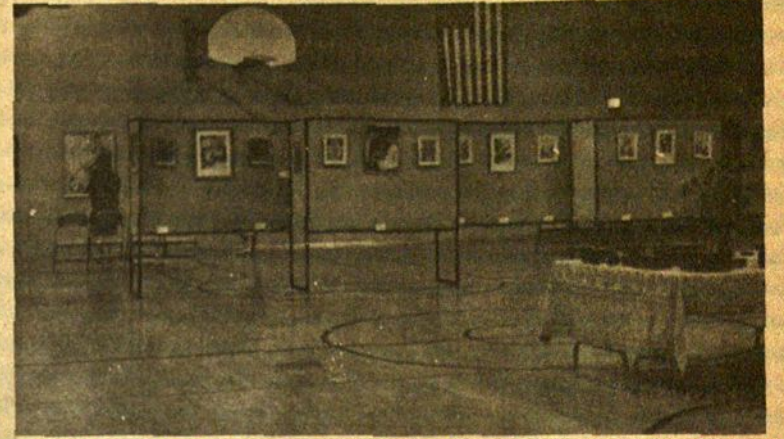
TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS - BANKETAS - ŠOKIAI, įvyks 1965 m. rugsėjo mėn. 25 d. 7 val. 30 min. vakare, Lietuvos Laisvės salėje Elizabeth. Minėjime paskaitą skaitys A. Budreckis, žinomas kaip vienas iš organizatorių Žygio į Washingtoną ir dabartinio organizuojamo Žygio į Jungtines Tautas, Meninę dalį išpildys publikos mėgiamas aktorius Vitalis Žukauskas. Prie do dar "Mamyčių ir Dukryčių" dvigubas duetas, akompanuojant muzikui Algirdui Kačanauskui. Šokiams gros populiarus Gitauskų orkestras. Programai vadovaus muz. A. Kačanauskas. Kvietimus prašome įsigyti iš anksto. Kvietimai gaunami pas visus skyriaus narius. Užsakymus telefonu priima Pr. Damijonaitis, telef. 353-4181.

Nepraleiskite progos, pasistenkite visi šventėje dalyvauti. Praleista proga -- niekad negrįš. Vi-

M. IVANAUSKO PARODA

Rugsėjo 28 - 29 ir rugsėjo 4 - 5 dienomis Prezid. Roosevelt mokyklos salėje įvyko inž. Mykalojaus Ivanausko deginimo būdu sukurtų darbų paroda. Į iškilmingą atidarymą susirinko per porą šimtų lietuvių ir amerikiečių, kuriuos domino tas naujas Ivanausko kūrybos būdas. Jis į vadina "liepsnomis", nors tame deginime medžiaga veikiama ne liepsna, o įkaitintu metaliniu frankiu. Ivanausko rankoje tas deginimas yra pasiekęs tokio tobulumo, kad jis sukelia reliefiško kumo įspūdį grafinėje formoje. Ivanauskas pagrindu savo darbams naudoja natūralių medžių, presuotą drožles, kamštį, presuotą medieną, kartoną ir paprastą popierį. Išstatyta buvo per 150 dar-

sus nuoširdžiai kviečia ir laukia bendrame subvime dalyvauti ir jaukioje nuotaikoje pasilinksmin-ti Lietuvos Tautinės Sąjungos Elizabetho Skyrius.

Vaidzas iš vykstančios Chicagoje M. Ivanausko "liepsnos tapybos" parodos.

bų. Iškilmingas atidarymo ceremonijas pravėdė Paulius Leonas, kuris įvadė lietuviškai ir angliskai paaiškino inž. M. Ivanausko kūrybinį kelią. Cicero miesto burmistro vardu Ivanauską sveikino miesto sekretorius, mūsų tautietis, Jonas Kimbarkas. Cicero mokyklų tarybos vardu Eugenijus Vandy ir vietos mokyklos vadu Emil Proška. Liepsningu žodžiu parodą pasveikino mūsų gen. konsulas dr. Petras Daužvardis, linkėdamas įdegti tėvynės meilę jaunajai kartai. Pats Ivanauskas dėkodamas sveikintojams pažymėjo, kad ši jo paroda apvaivikavo jo 30 metų siekiamą - svajonę. Jau atidarymo vakarą buvo parduoti trys didesni darbai, o sekančiomis dienomis dar daugelis lietuvių įsigijo jo kūrinių. Parodos proga reikia pasidžiaugti inž. Ivanausko netik meniniais sugė-

bėjimais, bet ir organizaciniais. Jis pirmas išsimušė iš Čiurlionio galerijos mažų patalpų, išėjo tinkamai pasireklamavęs amerikiečių publiką. Erdvi naujos mokyklos salė buvo puikiai išnaudota kūrinių išdėstymui. Vietos amerikiečių spauda plačiai rašė apie Ivanausko kūrybą.

V.A. Račkauskas

REIKALINGA MOTERIS

Namų priežiūrai reikalinga moteris. 4 vaikai nuo 9 iki 18 metų. Pageidautina gyvenanti kartu. 2 kamb. ir vonia, TV. Heights rajone. Geras atlyginimas. Rekomendacijos. Tel. 751-0563.

(97-99)

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

KEEP...

X AUGUSTUS G. PARKER

CHIEF JUSTICE

of
CLEVELAND MUNICIPAL COURT
Election Day — November 2, 1965

DOWNTOWN STORE HOURS: MON. & THUR. 9:30 AM TO 9 PM. — BRANCHES 9:30 AM TO 9:30 PM.

USE EAGLE STAMPS
LIKE MONEY AT
ALL 6 MAY COMPANY
STORES!

MAY'S

ALL 6
STORES

BASEMENTS

IŠPARDAVIMAS!

GERESNĖS RŪŠIES
APATINIAI
BALTINIAI

8 už \$4

69 c. iki 89 c. jei be trūkumų

Medvilnės Tee marškinukai

Jei be trūkumų 89 c., sutvirtintais kraštais ir apykakle, su rankovėmis. Mažų, vidut., didelių ir X dydžių.

Megztos medvilnės kelnaitės

Jei be trūkumų 89 c., medvilnės audinio, apsiūtu priekiu, elastine juosta. Baltos, mažų, vidut., didelių ir X dydžių.

Medvilnės atletiniai marškinukai

Jei be trūkumų 69 c., plačiomis ir patogiomis pečių juostomis ir apykakle. Mažų, vidut., didelių ir X dydžių baltos medvilnės audinio.

Medvilnės kelnaitės

Jei be trūkumų 89 c., boxer ir gripper stiluose, sanforizuotos medvilnės, nebijančios šilimos, elastine juosta. Lygių, margų ir baltų spalvų, dydžiai nuo 30 iki 42. Su mažais trūkumais.

Priimami užsakymai paštu ir telef. Šaukite CH 1-3070

BASEMENT MEN'S FURNISHINGS
ALL 6 STORES

TIKROS ODOS OXFORDO BATAI

Reg. 7.99

6.88

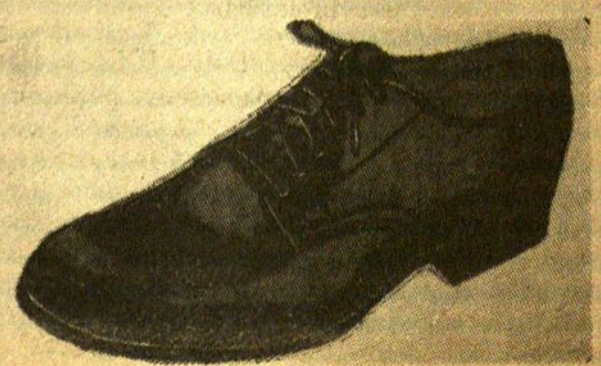
2 poros \$13

Pagaminti iš tikros odos likučių. Goodyear odos padai ir guminiai užkulniai. Veršio odos viršus. 6 1/2 iki 12 dydžių, C, D, E, EF pločių. Tik juodi.

Priimami užsakymai paštu ir telef. Šaukite CH 1-3070

BASEMENT MEN'S SHOES ALL 6 STORES

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

• Clevelando neolituonai š. m. spalio 9 d., 7 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje ruošia vakarą.

Vakaro tikslas sutelkti lėšų visų korporacijų studentams lapkričio 13 d. vykti į New Yorką ir pareikšti protestą JTO prieš tėvynės okupaciją ir reikauti Lietuvai nepriklausomybės.

Programoje originali jaunųjų studentų literatūrinė kūryba.

Veiks bufetas, šokiai. Visus lietuvius maloniai kviečiame Clevelando lietuvių studentų žygį į JTO paremti.

Jūsų neolituonai Clevelande.

• Konstantinas Lasnikas, Clevelande žinomas prekybininkas ir stambus lietuvių Salės akcininkas, rugsėjo 13 d. mirė po sunkios ir ilgos ligos.

Velionis buvo pašarvotas Della Jakubs & Son laidotuviu namuose ir palaidotas Kalvarijos kapinėse rugsėjo 16 d., po pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje.

• Tautybų Diena įvyks sekmadienį, rugsėjo 19 d. Clevelando stadione, prieš Indians ir Chicago White Sox runktynes.

35 tautybų grupės tautiniuose drabužiuose dalyvaus demonstracijoje, re-

Clevelando vyrų okteto dainininkai su vadovu R. Babicku, kurie drauge su sol. I. Grigaliūnaite išpildys meninę programą Dirvos baliuje rugsėjo 25 d. šv. Jurgio parapijos salėje.

prezentuojant įvairias valseles.

Iškilmų pradžia 1 val. po pietų.

• Ohio gubernatorius J. Rhodes ir Clevelando burmistras Ralph Locher paskelbė proklamacijas Pilietybės Dienos ir Konstitucijos Savaitės programas.

Didelėmis apeigomis kas-

DIRVOS VAKARAS,

pirmasis rudens sezono parengimas,

įvyks š. m. rugsėjo mėn. 25 d.,

Šv. Jurgio parapijos salėje.

PROGRAMOJE — CLEVELANDO VYRŲ OKTETO koncertas.
Solistė I. GRIGALIŪNAITĖ.

VAKARIENĖ — BUFETAS — ŠOKIAI —

Šokiams gros populiarusis MELLODY BAND orkestras.

PRADŽIA: 7:30 VAL. VAK.

PAKVIETIMŲ KAINA — 6 DOL.

Iš anksto pakvietimus prašoma įsigyti Dirvoje ar pas ALT S-gos valdybos narius.

met švenčiama jaunųjų piliiečių diena įvyks rugsėjo 17 d. Pick-Carter viešbutyje. Ta proga iškilmės, balius ir kitos apeigos vainikuos naujai išrinktų iškilųjų piliiečių išrinkimu.

mas, kad smagu žinoti, jog ir tremtyje kyla nauji talentai, kurie neleidžia lietuvių kalbai mirti tarp jaunimo.

NAUJOJI LITHUANIAN VILLAGE VADOVYBĖ

Neseniai įvykusiame Lithuanian Village akcininkų susirinkime, kuriame buvo peržvelgta bendrovės penkerių metų veikla ir aptarti šio meto svarbiausieji reikalai. Buvo išrinkta ir nauja valdyba — direkcija. Naujoji Lithuanian Village direkcija šiomis dienomis turėjo pirmą posėdį, kuriame pasiskirstyta pareigos: Jonas Virbalis — prezidentas, Kazys Mačys — viceprezidentas ir namų valdytojas, Ignas Gatautis — protokolo sekretorius, Jonas Apanavičius — išdoro sekretorius, Jurgis Malskis — sekretorius akcijų reikalams, Povilas Šukys — išdoro sekretorius, Zenonas Dučmanas ir Pranas Stempūzis — direktoriai. Kontrolės komisiją sudaro: Bronius Bernotas, Pranas Razgaitis ir Ernestas Samas.

Lithuanian Village naujoji direkcija, sėkmingai vykdydama užsimestą darbų planą, kiek patyrėme, yra numatiusi įvairių naujų sumanymų.

Lietuvių Budžių vasaros stovykla įvyko nuo rugpjūčio 28 d. iki rugsėjo 6 d. prie Erie ežero kranto, Marblehead, Ohio. Skirtingai daugiau laiko sportui ir kitiems užsiėmimams, buvo stovyklaujama kabinose ir tuo atsiskaitant palapinių ir kitų įrąstų priemonių.

Stovyklos metu buvo praeita trumpa Lietuvos istorijos ir konstitucijos programa ir užsiėmėme jama įvairiu sportu: futbolu, tinkliniu ir motorinių laivelų bei motociklų lenktynėmis, taiklūs šaudymu lankais, šautuvėliais ir kt.

Eilė vyresnių budžių praleido savo laisvalaikį žuvaudami Sandusky įlankoje ir Erie ežere. Stovyklos metu mažomis grupėmis buvo daromos išskolos aplankant visą eilę istorinių vietų, jų tarpe Johnson salą ir Konfederacijos belaisvių stovyklą. Piliiečių karo metu Johnson sala buvo pagrindinė karo belaisvių inervavimo vieta, iš kurios mažiausiai kas sugrįžo namo į pietines valstybes ir yra palaidoti šioje saloje.

Taip pat buvo aplankytos 1812-14 metų JAV — anglų karo didesnių mūšių vietovės. Čia 1813 metų rugsėjo mėn. 10 d. tarp Rattlesnake ir West Sister salų, Commodore Perry vadovaujamas JAV laivynas užklopo ir sunaikino britų didžiųjų ežerų flotilą pačiame didžiausiame Erie ežero mūšyje ir tuo atidarė kelią gen. Harrison armijai išsilaipinti Kanadoje. Kaimyninėje South Bass saloje, Perry ir jo jūrininkų pagerbimui, federalinė valdžia pastatė 352 pėdų aukščio granito paminklą, nuo kurio viršūnės kaip ant deino matyti visos aplinkinės salos ir Kanados bei Amerikos krantai.

Stovyklos apylinkėje radosi dar visa eilė kitų JAV — anglų ir prancūzų — indėnų karų mūšių vietų ir dar dabar užsilikę tvirtinimai, kurių dalis buvo apžūtrėta. Patiems aplankant ir vietoje išsilaipinti JAV kovų laukus ir valstybės pakilo bendras susidomėjimas istorija, kuris turėtų

padėti Lietuvos praeities nagrinėjimams.

Stovyklai vadovavo M. Pautienis ir B. Rutkauskas, talkininkavo L. Kedys ir R. Saikus. Programą pravedė ir išskolos organizavo A. Pautienis, Sportą tvarkė R. Grincius ir A. Šarkauskas.

NORA BRAZIULIENĖ DAINUOJA AMERIKIEČIAMS

Nora Braziulienė, savo metu buvusi dažna Clevelando bendruomenės kultūrinių parengimų programų pildytoja, kiek leidžia galimybes, dalyvauja savos gyvenvietės, East Clevelando amerikiečių bendruomenės kultūrinių parengimų programų išpildyme.

Šią vasarą Nora Braziulienė pasirodė East Clevelando Mokytojų Sąjungos Klubo kultūrinio parengimo programoje. Kitas jos pasirodymas, akompanuojant Genovaitę Karsokienę, įvyko turtingųjų senelių, The Montefiore Home, tradiciniame koncerte. Neseniai ji su pianiste Grace T. Davidson išpildė meninę dainų ir muzikos programą The Benjamin Rose Institute Margaret Wagner House turtingųjų senelių pensijono metinio koncerto programoje. Pastarasis Noros Braziulienės dainų koncertas buvo ypatingai nuoširdžiai priimtas klausytojų, o tos caritatyvinės institucijos direktorės, Mrs. Noros Jane's Fangboner, įvertintas tokio turinio padėkos laišku:

"Dear Mrs. Nora Braziulis, Your selection of songs was so well chosen for entertaining our 3-rd floor residents. The charming thought of flowers along with "The Edelweiss Song" was very touching. I am sure it gave each of our residents a great deal of pleasure to have had such a beautiful program presented to them".

Tokiais koncertiniais pasirodymais Nora Braziulienė amerikiečiuose sėkmingai garsina ir Lietuvos vardą, nes dalį josios programos visada sudaro ir lietuviškos dainos. Potokių koncertų ne vienas senukas pasisako, kad ir jie "esą lietuviai", kilę iš Vilniaus, Ukmergės arba Slabodkės (Kauno Vilijampolės)...

• Apdraudos reikalais geriausiai patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGI VYRAI

DRAPERIJŲ SKYRIUI
REIKALINGI
AUTOMOBILIAMS
UŽDANGALŲ
SUKIRPĖJAI
SUDEJĖJAI.

Kreiptis į asmeninį skyrių
Sears, Roebuck & Co.
Southland Shopping
Center
6950 West 130th St.
(98-100)

REIKALINGOS MOTERYS

DRAPERIJŲ
SKYRIUI
REIKALINGOS
SUKIRPĖJOS
PROSYTOJOS
LANKSTYTOJOS
INSPEKTORĖS
SEGEJOS.

Kreiptis į asmeninį skyrių
Sears, Roebuck & Co.
Southland Shopping
Center
6950 West 130th St.
(98-100)

PARDUODAMAS NAMAS IR SKLYPAS

2 sklypai Euclido — Clevelando miestų pasieny. 1 sklypas — 75x100 Clevelande, siekias Pawnee Ave., su 7 kamb. colonial namu. Vonia viršuje ir išvietė apačioje prie virtuvės. Rūsysis ir vaisiams sandėlynis. Namas dengtas aluminijum, su saulės prieangiu ir užuolaidomis.

Antras patvirtintas sklypas Euclido ribose, 56x100, tinkas statybai, ribojasi su E. 192 gt. Jau yra garažas ir įvažiavimas. Ideali vieta statybai tėvams ar jaunavedžiams.

Abu sklypai prie pat krautuvų bei Euclido ar Clevelando autobusų.

PARDUODA SAVININKAS!

Tel. 481-0035.

(98-99)

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Mokinsime kvalifikuotus asmenis mūsų įmonės darbams. Tai pastovus darbas, teikiąs puikias akordinio darbo sąlygas.

Kreiptis nuo 8:30 v. ryto iki 5 val. p. p., nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 WEST 53rd STREET
(prie Lorain Ave.)
TEL. 961-6000

Clevelando "Vėjūnės" su A. Kalvaičiu šį šeštadienį Worcesteriye išpildys meninę programą. "Vėjūnės" gauna ir daugiau kvietimų lankyti lietuvių kolonijas. Artimoj ateityje jos žada dalyvauti Toronto lietuvių parengime. Nuotraukoje iš kairės: D. Vadopalaitė, G. Stugytė, A. Kalvaitis, V. Elmūtytė ir V. Mockutė. J. Garlos nuotrauka

DALYVAUKIME SKAITLINGAI

vyresnieji, jaunimas ir mokyklinio amžiaus lietuviai

TAUTOS ŠVENTĖJE -- LIETUVIŲ DIENOJE

RUGSEJO 19 D., SEKMADIENĮ:

10:30 val. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pamaldos už kenčiančią tėvynę, brolius ir seses.

12 val. Lietuvių darželyje iškilmingas Tautos šventės paminėjimas.

4:30 val. p. p. LIETUVIŲ DIENA, Naujosios parapijos salėje, kur programą išpildys Čiurlionio Ansamblis, tautinių šokių grupės ir šv. Kazimiero lit. mokyklos choras.

Pasivažišinimas ir pasilinksminimas.

Įėjimo mokestis: suaugusiems \$2.00, studentams ir jaunimui \$1.00. Vaikams įėjimas nemokamai.

LB 1-os ir 2-os Apyl. Valdybos

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIELASIS DIRVOS SKAITYTOJAU,

Tavo pamėgtasis Dirvos laikraštis stiprės ir įdomės, jeigu jį remsi visais Tau prieinamais būdais: laiku pratešdamas prenumeratą; ta pačia proga pridėdamas savo auką; ieškodamas naujų prenumeratorių, rasi nevieną savo bičiulį, kuris norėtų ir galėtų Dirvą prenumeruoti. Ar nepagalvotum stoti nariu į Vilties Draugiją, kuri Dirvos laikraštį leidžia? Kaip tatau padaryti, ne kartą skaiti savo laikraštyje. Betruksta tik Tavo apsisprendimo ir pasiryžimo.

• **PLB Valdybos Pirminkas Juozas J. Bachunas** ir Ponia rugsėjo 16 iš New Yorko išplaukė į Europą aplankyti Europos lietuvių ir rūpintis Jaunimo Metais bei Kongresu. Anglijoje Bachunai aplankys savo seną bičiulį ministrą B. Balutį.

• **PLB Valdyba** per savo teisinį patarėją advokatą Juliją Smetoną sutvarkė visus reikalingus formalumus ir 1965 rugsėjo 9 Ohio valstybės sekretariate inkorporavo **Pasaulio Lietuvių Bendruomenę** kaip ne pelno (Not For Profit) organizaciją. Tai padaryta siekiant nuo mokesčių atleidimo gaunamoms aukoms. Angliškai PLB pavadinimas yra **LITHUANIAN WORLD COMMUNITY, Inc.** Jos registracijos Nr. 343443.

• **Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui**, įvykstančiam 1966 birželio 30 — liepos 3 Chicagoje, pasiruošimas sparčiai vyksta. Kongreso ruošimu rūpinasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komitetas su pirmininku Algium Zapracku, vice pirmininkais Vaclovu Kleiza, Gabrielium Gedvila, Rimu Staniūnu ir Zita Acalinaite. Į Kongresą savo atstovus žadėjo atsiųsti Australija, Anglija, Austrija, Brazilija, Argentina, Italija, Kolumbija, Prancūzija, Venecuela, Vokietija. Laukiama atsakymų ir iš kitų kraštų. Kongresan suvažiuos tūkstančiai dalyvių ir svečių.

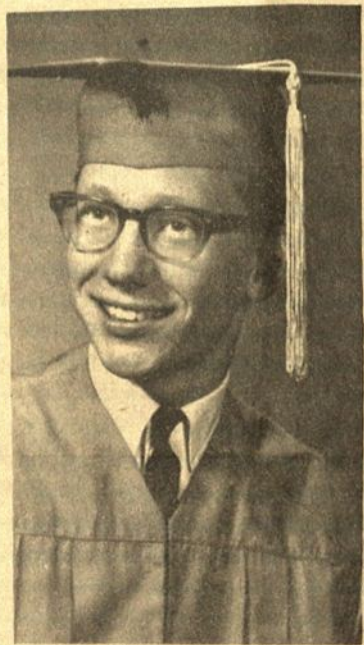
• **Erdmonas Simonaitis**, žinomas Mažosios Lietuvos veikėjas, gyvenęs Vakarų Vokietijoje, lankėsi Berne, Šveicarijoje, pas Dr. A. Gerutį, su kuriuo tarėsi dėl savo memuarų. Kai kužiuos savo gyvenimo epizodus E. Simonaitis jau atpasakojo

ir jie užrašyti. Panašūs susitikimai numatyti ir ateityje. Tikimasi aprašyti E. Simonaičio, turinčio didelių nuopelnus lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei, gyvenimą, o paskum teks užrašus suredaguoti ir paskelbti.

• **Beverly Shores, Ind. veikias Amerikos Lietuvių Klubas** spalio 2 d., 7 val. vak. rengia savo 10 metų veiklai atžymėti koncertą-haliu.

Balius įvyks V. V. Jony-nų vasarvietėje Chesterton, Veden St.

**A. KASNICKAS
PAVYZDINGAS
MOKINYS**

Visada su džiaugsmu sutinkame žinią, kad lietuviai pasižymi moksle ir savo vardus įrašo į gimnazijų bei universitetų garbės sąrašus.

Jei kas vartys Lindbloom gimnazijos bibliotekos specialaus skyriaus medžiagą, pasižymėjusių mokinių darbus, čia atras dvi temas, parašytas lietuviu Alfredo Kasnicko apie buv. JAV prezidentą Eisenhowerį ir apie komunizmą. Tos temos išsiskiria iš kitų tik tuo, kad jos labai

Neolituano stovykloje diskusijų metu. Iš kairės: moderatorius Stasys Santvaras, Nijolė Vaičiūtė, R. Gulbina, inž. Jonas Jurkūnas ir kt.

išimtinu atsitikimu, įvertintos kiekviena atskirais keturiais pažiais geriausiais pažymiais.

Anglų kalbos mokytojas ir gimnazijos vadovybė, paprašiusi kad Alfredas Kasnickas padovano-tų jam mokyklos bibliotekai, pažymėjo, kad tiek pažymiais, tiek patys darbai yra istoriniai. Jie parašyti giliu studijiniu stiliumi, gražia anglų kalba ir pasižymi medžiagos panaudojimu ir jos perteikimu.

Alfredas Kasnickas, baigęs gimnaziją per 3 su puse metų, toliau studijas tęs Loyolos universitete. O savo lietuviško kelio tęstinumui pasirinko LST Korpi Neo-Lithuania.

Jis taip pat lanko ir Chicago aukštesniąją lituanistikos mokyklą.

Pasižymėjęs mokslo, tvarkin-gumu bei drausmingumu, tuo pa-čiu keliu yra pasiryžęs eiti ir toliau.

• **Heidelberge, Vokietijoje**, studijuoją lietuviai studentai per Br. Česnulevičių prisistatė nuoširdžią padėką Dirvos redakcijai už siuntinį laišką laikraščio jų skaitytikai, tarpt. studentų klube.

Dirva, tarp kitų tautybių laikraščių, užimanti garbin-gą vietą ir suteikia ne tik informaciją ten studijuojančiam lietuvių jaunimui, bet kartu kelia pasigėrėjimą, turint savo reprezentacinį leidinį, gražiai reprezentuojantį lietuvių spaudą.

• **Australijos lietuvių jaunimo atstovai** jau rūpinasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso programa bei jo pasisekimu. Šiuo metu jau yra pilnai suorganizuotas Jaunimo Kongreso Centrinis Komitetas Sydnejuje. Komitetą sudaro: Romualdas Cibas Jr. — pirmininkas, Antanas Šimaitis — vicepirmininkas, Andrius Garolis ir Vida Karpytė — sekretoriai, Vytenis Šliogeris — išdėstas, Rytis Rytis tarp A. L. B. Krašta Valdybos ir komiteto yra Vytautas Skrinška.

Visi Centrinio Komiteto nariai yra jaunosios kartos lietuviai ir kiekvienas atstovauja savo jaunimo organizaciją — skautų, sportininkų, studentų. Studentų ateitininkų ir A.A.S.A. filisterių. Centrinis Komitetas kreipėsi į Krašto Valdybą, kad įsteigtų panašius komitetus (skyrius) visose didesnėse lietuvių apylinkėse. Šiuo metu skyriai yra steigiami. Viena yra aišku, kad kandidatų į kongresą vykti bus daug daugiau negu išteklų. Tai gi bus daroma didelė atranka, bet tikimasi, kad JAV lietuviai suorganizuos finansinę pagalbą šiam darbui paremti. PLJK finansų komisijos pirmininku yra Pranas Razaitis, 1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124. Kiekvienas jam atsiųstas doleris padės suburti daugiau jaunimo iš Australijos

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

KORPI NEO-LITHUANIA
STOVYKLOJE

Tarp žydriųjų ežerų ir miškais apaugusių kalnelių, šiauriniame Michigane, LTS Korpi Neo-Lithuania 1965 metų vasaros stovyklai, rugsėjo mėn 29 d. iškilmingai iškėlė trispalvę vėliavą. Vėsokas oras ir retkarčiais saulutę užstodamas debesėlis, vasarotojams nuotaikos ne-drumstė.

Šeštadienio vakare vyko susipažinimo vakaras, kuriam meistriškai vadovavo Algis Modestavičius.

Įvairi programa, dainos, juokai ir šokiai suteikė suvažiavusiems iš įvairių Amerikos kampų gerą progą netik susipažinti, bet ir pasilinksinti.

Sekmadienį, po pamaldų 3 val. įvyko iškilmingas posėdis ir oficialus stovyklos atidarymas. Posėdį atidarė Detroito skyriaus pirmininkas inž. Stasys Petravičius. Po trumpo žodžio suvažiavusiems pristatė Centro valdybos atstovą Algį Staniūną, kuris pasveikindamas stovyklaujančius, su-pažindino su stovyklos vadovu Algium Sperausku.

Stovyklaujančius žodžiu sveikino: rengėjų vardu inž. J. Gaižutis ir ALT S-gos vardu J. Jurkūnas. Raštu: Filisterių sąjunga, Petras Dalinis, kuris sveikinime priminė detroitieškio a.a. Viktoro Griškono nuopelnus korporacijai ir jo vardu stovyklos iš laikymui paaugojo 50 dol. ALT S-gos Detroito Skyrius paskirdamas stovyklai 25 dol., Šaulių S-gos Detroito Kuopa, paaugodama 15 dol. ir J. Bachunas paaugodamas 10 dol.

Tylos minute pagerbtas buvęs Detroito skyriaus pirmininkas a.a. Viktoras Griškoniš ir Korpi Filisteris inž. Kazys Krisčiukaitis. Sueiga baigta Gaudeamus. (ig)

Lietuvių gimnazija pradėjo mokslą

Rugsėjo 7 d. buvo maloni šventė Kennebunkporte, Maine. Tą dieną šv. Antano lietuvių gimnazijoj pradėti dešimtieji mokslo metai su 90 mokinių. Dėka lietuvių visuomenės dėmesio, gimnazija jau visiškai priartėjo prie savo tikslo turėti 100 mokinių. Tiek ir tegali sutilpti bendrabuty. Daugėjant mokiniams, teks susirūpinti didesnę patalpą.

Mokslo metai pradėti mišiomis lietuvių kalba, kurias laikė ir pamokslą pasakė gimnazijos rektorius ir pranciškonų provincijolas T. Leonardas Andriekus. Po mišių buvo įžanginė programa gimnazijos salėje. Supažindinti mokiniai su mokytojais, iš-klausa rektorius ir direktoriaus paskatinių praleisti mokslo metus naudingai. Ypatin-gai aiškiai pažymėta letuvišku-mo būtinybė šioje mokykloje, kurią pastatė ir išlaiko tik lietuviai.

Daugiausia šiemet mokinių davė Chicago ir jai artimos apylinkės. Kanada taipgi pateikė pulkų įnašą -- 18 mokinių. Jų žymi dalis iš Ontario provincijos -- Hamiltono, Toronto ir kt. (k)

ir kitų kraštų į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Chicagoje.

BOSTON

• **Vinco Krėvės kūrinių vaidinimas** įvyks š. m. rugsėjo 26 d. (sekmadienį), 3 v. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubo Auditorijoje.

New Yorko Lietuvių Teatras vaidins ištraukas iš "Dangaus ir žemės Sūnų", "Šarūno" ir "Raganiaus".

Režisūra Vyt. Valiuko, scenovaizdis dail. A. Elskaus, administracija K. Vasiliauskas. Vaidina: Vincė Jonuškaitė (kaip viešnia), Elvira Ošlapinė, Vyt. Abromaitis, Leonas Karmazinas, Edvardas Liogys, Vyt. Valiukas ir Kazys Vasiliauskas.

Rengėjai visus maloniai kviečia atsilankyti ir pasigrožėti žymiausio mūsų literatūros klasiko veikalų vaidinimo.

IEŠKOMI

ALEKSANDRAVIČIUS, Liudvikas, ir jo sūnus Kazimieras.

ANDRIŪNAS, Aleksandras, kilęs iš Obelių.

DAUKŠA, Antanas, Alekso sūnus.

GEDRIMAS, Antanas, spėjamai atvykęs Amerikon po II pas. karo.

GENEVIČIUS, Jurgis, žmona Valerija ir sūnus Vytautas.

GRABLIAUSKAS, Antanas, kilęs iš Rudaminos parapijos, Seinų ap., gyvena New Philadelphia.

JAGUČIAUSKIS, Marijonas, Marijono sūnus.

JUCIUS, Juozas, Simo sūnus, gimęs Motaičių km., Girdiškės val., Tauragės ap.

JURAITIS, Jonas, Pijaus sūnus, gimęs 1917 m., gyvenęs Kybartuose.

RADIŠAUSKAS, Benediktas, Jo-no sūnus.

RUMBUTIS, Juozas, išvykęs iš Lietuvos baigiantis II Pas. karui.

ŠAKNEVIČIUS, Kazimieras, gyvenęs Springfielde.

SALINIS, Vladas

SIAULIŪNAS, Karolis, Augustino sūnus, gim. Remeišių km., Želvos val., Ukmergės ap., gyveno Brooklyn, N.Y., Meserole St.

STEPONAVIČIUS, Benediktas.

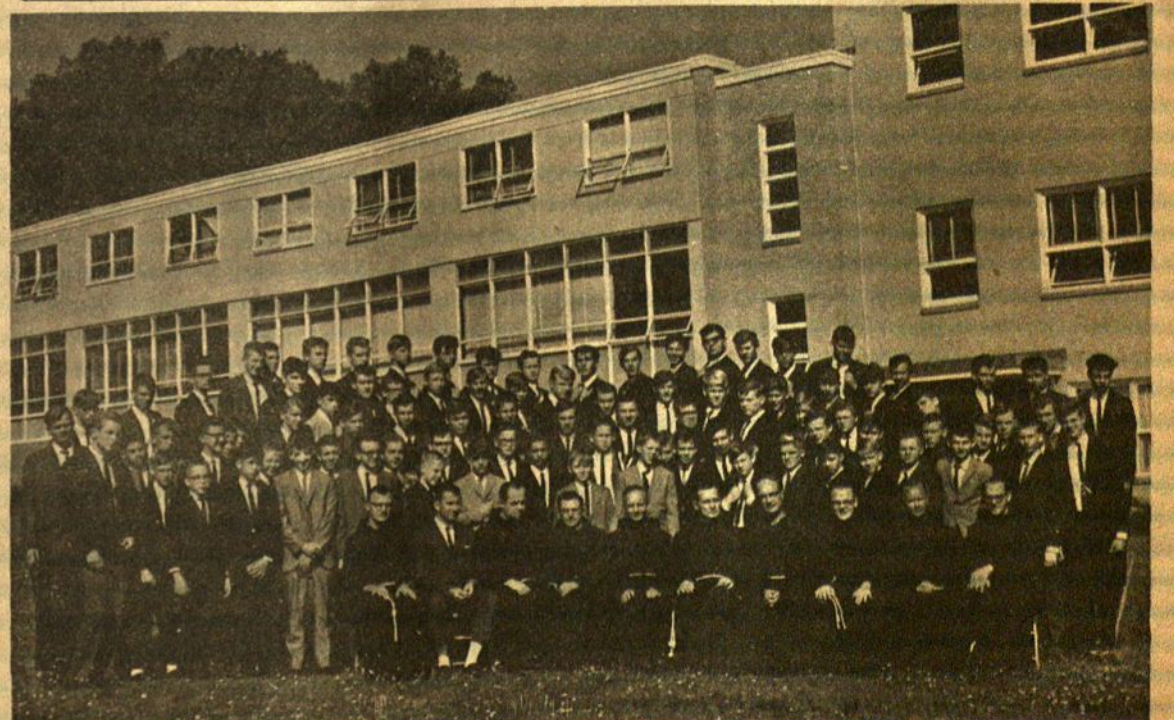
VYŠNIAUSKAS, Aloyzas.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

LB Chicago apygardos pirm. inž. B. Nainys rugpjūčio 30 d. spaudos atstovams pristatė aktorę Zitą Kevalaitę-Visockienę, kuri kas penktadienį per Margučio radiją praves Lietuvių Bendruomenės populiarinimo valandėlę. V.A. Račkausko nuotrauka

Šv. Antano lietuvių berniukų gimnazijos Kennebunkporte mokiniai ir mokytojai pradant naujus mokslo metus. B. Kerbellienės nuotrauka

Gledrė Avižonytė ir Romas Šnipas rugpjūčio 28 susituokė Maspetho lietuvių bažnyčioje New Yorke. R. Kisieliaus nuotrauka